

01/12/15

Undersøgelse af YDUN-program- mets kortsigtede effekter og betydning

For information on obtaining additional copies, permission to reprint or translate this work, and all other correspondence, please contact:

DAMVAD Analytics

info@damvad.com
damvad.com

Copyright 2015

Udgivet december 2015 af
Det Frie Forskningsråd
Styrelsen for Forskning og Innovation

Udarbejdet af
DAMVAD Analytics A/S

ISBN: 978-87-93151-82-6 (elektronisk version)

1	Introduktion	5
1.1	Opdraget fra Det Frie Forskningsråd	5
1.2	Tilgang til opgaveløsningen	5
1.3	Undersøgelsens resultater	5
2	Datagrundlag og metodisk tilgang	8
2.1	Ansøgningsdata fra DFF	8
2.2	Spørgeskemaundersøgelse	9
2.2.1	Analyseudvalg og svarprocent	9
2.2.2	Repræsentativitet	9
2.2.3	Kvalitative data fra spørgeskemaundersøgelsen	9
2.3	Interviews	10
2.3.1	Brugen af citater i nærværende undersøgelse	10
3	YDUN-ansøgerne i forhold til andre ansøgningsrunder	11
3.1	Stigning i ansøgninger fra kvindelige ansøgere	11
3.1.1	Andelen af ansøgninger fra kvindelige ansøgere	11
3.1.2	Antal ansøgninger fra kvindelige ansøgere	14
3.1.3	De kvindelige ansøgers succesrate	14
3.1.4	YDUN's efterfølgende betydning	14
3.2	YDUN-ansøgernes karakteristika	15
3.2.1	Fordelingen på faglige råd	15
3.2.2	Tidligere ansøgere	15
3.2.3	Yngre ansøgere	17
3.3	Bevillingsmodtagernes karakteristika	18
3.4	Sammenfatning afsnit 3	18
4	Hovedresultater	20
4.1	Hvem var ansøgerne, og hvad karakteriserede deres ansøgninger?	20
4.1.1	Ansøgernes erfaringer som forskningsledere	20
4.1.2	Ansøgernes yderligere ansøgningsaktivitet på ansøgningstidspunktet	21
4.1.3	Kendetegn ved ansøgningerne	22
4.1.4	Opsamlende karakteristika ved ansøgerne	23
4.2	Motivationen for at ansøge YDUN	24
4.2.1	YDUN's brand	24
4.2.2	Prioriteringen af kvinder over mænd	25
4.2.3	YDUN's prestige på ansøgningstidspunktet	26
4.2.4	Opfordring og reaktion på ansøgning	27
4.2.5	Opsamling om ansøgernes motivation	29
4.3	Årsagerne til at nogle YDUN-ansøgere ikke havde ansøgt DFF før	30
4.4	Hvorfor nogle ansøgere ikke genansøgte DFF	31

4.4.1	Årsager til manglende genansøgning til sammenlignelige virkemidler i DFF i 2015	31
4.4.2	Efterfølgende ansøgning til andre råd og/eller fonde	32
4.4.3	Opsamling på, hvorfor en del af de afviste ansøgere ikke genansøgte	32
4.5	Bevillingsmodtagernes oplevelser	33
4.5.1	Centrum i en politisk debat	34
4.6	Programmets betydning for ansøgerne	35
4.6.1	Afviste ansøgere	35
4.6.2	Genansøgere	39
4.6.3	Bevillingsmodtagere	40
4.6.4	Opsamlende om programmets betydning	41
4.7	YDUN's mandlige ansøgere	42
5	Opsummering	44
6	Bilag 1: Kopi af YDUN opslagsteksten fra DFF	45

1 Introduktion

1.1 Opdraget fra Det Frie Forskningsråd

I oktober 2014 uddelte Det Frie Forskningsråd (DFF) 17 bevillinger til forskertalenter gennem forskningsprogrammet YDUN (Younger women Devoted to a UNiversity career). YDUN-programmets formål var at styrke den fulde talent- og idéudnyttelse i dansk forskning gennem en forbedret kønssammensætning i de danske forskningsmiljøer. Derudover skulle programmet medvirke til at motivere flere kvindelige forskere til at søge forskningsmidler som selvstændige ledere af forskningsprojekter og dermed bidrage til, at talentfulde kvinder med en ph.d.-grad fik mulighed for at videreudvikle deres forskningsmæssige kompetencer.

Baggrunden for denne undersøgelse er et ønske om at undersøge, hvorvidt YDUN har haft en betydning på kort sigt. Blandt andet om det lykkedes at tiltrække kvindelige ansøgere, som ikke tidligere så sig selv som ledere af forskningsprojekter. Herudover bunder undersøgelsen i et ønske om at undersøge ansøgernes syn på initiativet. Det gælder både i forhold til, hvad der motiverede dem til at søge, hvordan de har oplevet bedømmelsesprocessen, samt hvilken betydning programmet har haft for dem og deres forskerkarriere.

Ansøgningerne til YDUN blev modtaget i april og maj 2014 og bedømmelsesprocessen afsluttet i oktober 2014. Undersøgelsen er gennemført nu, da det er et ønske fra DFF's side at undersøge, hvilken betydning YDUN har haft på kort sigt. Her er der blandt andet set på, hvor mange der har genansøgt DFF i den efterfølgende ansøgningsrunde. Samtidig har ansøgerne stadig en god erindring om ansøgnings- og bedømmelsesprocessen, og det er dermed muligt at få deres syn på de forskellige aspekter af initiativet.

1.2 Tilgang til opgaveløsningen

Nærværende undersøgelse vil afdække programmets betydning for bevillingsmodtagerne såvel som de afviste ansøgere. Viden indsamlet i undersøgelsen baserer sig på følgende tre informationskilder:

For det første en gennemgang af **DFF's ansøgningsdata fra 2009-2014**. Hovedformålene er at analysere udviklingen af kvindelige ansøgere til DFF over tid, kendetegnene ved YDUN-ansøgerne, f.eks. om de tidligere har ansøgt DFF's sammenlignelige virkemidler, samt om de har genansøgt til DFF's ansøgningsrunde i efteråret 2014.

For det andet blev et **spørgeskema** sendt til alle YDUN-ansøgerne med følgende temaer:

- Søgehistorik og -strategi
- Motivation for at søge YDUN
- Udbyttet af bedømmelsesprocessen
- Betydningen af YDUN for den videnskabelige karriere

For det tredje er materialet fra spørgeskemaerne underbygget med **27 interviews** med dels bevillingsmodtagere, dels ansøgere som har genansøgt DFF i den efterfølgende ansøgningsrunde, og dels ansøgere som ikke har ansøgt DFF i den efterfølgende ansøgningsrunde.

1.3 Undersøgelsens resultater

I følgende afsnit præsenteres en kortfattet oversigt over undersøgelsens kvantitative resultater, som uddybes og nuanceres i undersøgelsens afsnit 3 og 4.

YDUN i forhold til andre DFF-ansøgningsrunder

- 34 procent af YDUN-ansøgerne havde ikke ansøgt DFF før YDUN
- 57 procent havde ikke tidligere søgt et af de sammenlignelige virkemidler hos DFF. Til sammenligning havde 42, 40 og 36 procent af ansøgerne til de sammenlignelige virkemidler i hhv. 2012, 2013 og 2014

ikke tidligere søgt et af de sammenlignelige virkemidler hos DFF

- 39 procent har ikke tidligere ansøgt et sammenligneligt virkemiddel hos DFF eller andre fonde
- 52 procent genansøgte i efteråret 2014
- De kvindelige YDUN-ansøgernes gennemsnitsalder er 4,6 år lavere end gennemsnitsalderen for kvindelige ansøgere til sammenlignelige virkemidler fra DFF i perioden 2009-2014
- Andelen af kvindelige ansøgere til et af DFF's fem sammenlignelige virkemidler ved hovedansøgningsfristen i efteråret 2014 var 6 procentpoint højere end den gennemsnitlige andel for perioden 2009-2014

Om ansøgere og ansøgningerne

- 77 procent var lektorer på ansøgningstidspunktet. En tiendedel af ansøgerne var adjunkter, mens 11 procent var postdocs
- Størstedelen af ansøgningerne indeholdt ikke et særegent fokus, som udelukkende var anvendt i forbindelse med ansøgningen til YDUN

Motivationen for at søge

- Tre fjerdedele af de adspurgte angav, at de blev motiveret til at ansøge om midler fra YDUN i kraft af programmets 'brand'
- 62 procent var motiveret for at søge, fordi kvindelige ansøgere kunne prioriteres over mandlige ansøgere i tilfælde af lige kvalifikationer mellem en mandlig og kvindelig ansøger
- I et spørgsmål, hvor ansøgerne kunne angive flere svar, angav 49 procent af ansøgerne, at de selv igangsatte deres ansøgning til YDUN-programmet. 28 procent blev opfordret af deres ledelse, mens 27 procent blev opfordret af en kollega

Nye ansøgere

- Hovedparten af de nye DFF-ansøgere angav, at det ikke tidligere har passet i forhold til deres karriere at ansøge DFF

Manglende genansøgere

- Af de ansøgere, som ikke genansøgte, angav 30 procent, at de ønsker at videreudvikle deres projekt yderligere før genansøgning
- Flere af de 27 interviewede udtalte dog også, at de manglede motivation efter den lave succesrate for YDUN

Bevillingsmodtagerne

- 14 af bevillingsmodtagerne svarede, at det har været meget eller særdeles betydningsfuldt for deres videnskabelige karriere at modtage bevillingen.

Programmets betydning for

De afviste ansøgere

- Omtrent en tredjedel blev mere opmuntret til at søge forskningsmidler fra DFF og/eller andre fonde/råd
- 14 procent af de afviste ansøgere kan i højere grad se sig selv som forskningsledere, efter de udarbejdede deres ansøgning til YDUN
- 5 procent blev opmuntret til en forskningskarriere på baggrund af deres afviste ansøgning
- Tre ud af fire anvendte den eksterne bedømmelse til at forbedre deres projekt

Genansøgere

- Omtrent tre fjerdedele af genansøgerne svarede, at de ville have søgt DFF i den efterfølgende ansøgningsrunde uafhængigt af, at de havde udformet en YDUN-ansøgning – ansøgningsdata viser dog, at andelen af kvindelige ansøgere i sammenlignelige virkemidler i 2015 udgjorde 30 procent af ansøgerskaren, hvilket var højere end de foregående år

Bevillingsmodtagerne

- I de fleste tilfælde havde bevillingsmodtagerne angiveligt fortsat med at søge midler, men flere modtagere udtalte, at bevillingen har fremskyndet en proces i deres karriere

De mandlige ansøgere

- Omtrent en tredjedel af de mandlige ansøgere mente, at deres ansøgning blev behandlet fair. En lige stor andel tilkendegav, at det ikke var tilfældet,

mens den sidste tredjedel angav "ved ikke" til det spørgsmål

2 Datagrundlag og metodisk tilgang

Der er i undersøgelsen indsamlet viden om ansøgerne gennem ansøgningsdata fra Det Frie Forskningsråd, en spørgeskemaundersøgelse samt kvalitative interviews. Dataindsamlingen har fundet sted i april og maj 2015, hvilket er netop et år efter ansøgningsfristen for YDUN-programmet. Undersøgelsen er designet, så der først blev indhentet viden om programmet gennem spørgeskemaundersøgelsen. Interviewene har efterfølgende haft som formål at uddybe denne viden. Nedenstående afsnit er en korfattet beskrivelse af disse elementer.

2.1 Ansøgningsdata fra DFF

DAMVAD har i undersøgelsen haft adgang til DFF's anonymiserede data over indkomne ansøgninger fra 2009 til efteråret 2014 for at undersøge, hvordan YDUN-programmets iværksættelse har påvirket ansøgningsadfærden blandt kvindelige forskere i efteråret 2014. Ansøgningsrunden i efteråret 2014 benævnes herfra 2015, så den behandles på samme vis som de foregående år. Det skyldes, at DFF fra og med bevillingsåret 2013 har haft en hovedansøgningsfrist efteråret før bevillingsåret, selvom ansøgningerne først er blevet færdigbehandlet i bevillingsåret.

Data indeholder samtlige ansøgninger til DFF i perioden med unikke ID-numre for hver ansøger. Det gør det muligt at følge ansøgernes søgehistorik, samt baggrundsvARIABLE som eksempelvis køn og alder på ansøgningstidspunktet. Fire ansøgere ansøgte YDUN med to projekter. Hovedtotalen for ansøgningsdata er 542 ansøgere.

TABEL 2.1
Antal ansøgninger og ansøgere

Antal YDUN-ansøgninger	546
Ansøgere med to ansøgninger	4
Antal YDUN ansøgere i alt	542

Kilde: DFF's ansøgningsdata

Med adgang til denne datamængde har det været muligt for DAMVAD at analysere YDUN-programmets betydning

for antallet af kvindelige forskere, der søger Det Frie Forskningsråd, men også at kunne undersøge, hvad der karakteriserer YDUN-ansøgerne sammenlignet med den "normale" gruppe af ansøgere. Gennem ansøgernes ID-numre har det også været muligt at belyse omfanget af nyansøgere og ændringer i denne andel. Logikken bag analysen af YDUN-programmets betydning for søgeadfærden er at undersøge, om sammensætningen af gruppen af ansøgere i 2009-2014 (uden YDUN-programmet) til sammenlignelige virkemidler adskiller sig fra ansøgerne til den efterfølgende ansøgningsrunde i 2015. Der ved vil det være muligt at undersøge, om YDUN-programmet har haft en individuel effekt på sammensætningen af DFF's ansøgerskare til virkemidler sammenlignelige med YDUN.

Da ansøgningsdata kun går tilbage til 2009, er der en risiko for, at en ansøger registreres som førstegangssøgende til DFF, selvom vedkommende har ansøgt DFF i eksempelvis 2008. Denne fejlkilde er tilmed skævvredet systematisk, idet vi kun kan spore ansøgerne i 2010 et år tilbage, ansøgerne i 2011 to år tilbage, YDUN-ansøgerne fem år tilbage og så fremdeles. Der vil derfor være en større andel førstegangsansøgere i 2010 end i de andre år, alene fordi vi ikke kan se, hvorvidt en ansøger havde søgt i 2008 eller tidligere. For at mindske fejlmarginen har vi derfor kun valgt at sammenligne i forhold til 2012, 2013 og 2014, når det kommer til andelen af nyansøgere. DAMVAD vurderer på den baggrund, at sammenligningerne trods unøjagtigheder er metodisk forsvarlige, og at konklusionerne, vi drager på baggrund heraf, er valide.

Da DFF udbyder en bred vifte af virkemidler, der er målrettet forskellige grupper og forskningsformål, vurderes YDUN-programmets betydning alene i forhold til de virkemidler, der er sammenlignelige med YDUN-programmet. Det gøres ud fra en betragtning om, at YDUN-programmet er målrettet en særlig gruppe af forskere. Nemlig etablerede forskere der har eller er/kan vurderes egnet til en fast stilling (lektorable), men som dog ikke er profes-

sorer, se i øvrigt bilag 1 for opslaget. Programmet bør derfor vurderes ud fra, hvordan det påvirker netop denne gruppe. DFF's sekretariat i Forsknings- og Innovationsstyrelsen har identificeret fem virkemidler, der – hvad angår karriereniveau – er sammenlignelige med YDUN-programmet. De fem virkemidler udgør undersøgelsens sammenligningsgrundlag (se boks 2.1).

BOKS 2.1

De sammenlignelige virkemidler er virkemidler, der som YDUN er rettet mod forskningsprojekter (og ikke f.eks. postdocstipendier) og er af samme størrelse som YDUN (op til 4,5 mio. kr.). Det er gennemgående for rapporten, at kun data for de sammenlignelige virkemidler inddrages. De fem sammenlignelige virkemidler er: *DFF-Forskningsprojekt 1*, *DFF-Forskningsprojekt 2*, *Ole-Rømer-stipendiat*, *Forskningsprojekter og Større forskningsprojekter*

2.2 Spørgeskemaundersøgelse

2.2.1 Analyseudvalg og svarprocent

Der er til undersøgelsen udformet en spørgeskemaundersøgelse på engelsk. Fra ansøgningsdata har DAMVAD identificeret i alt 546 ansøgninger fra 542 forskellige ansøgere. Af disse 542 ansøgere har det været muligt at kontakte 531 ansøgere via en E-mail-lanceret spørgeskemaundersøgelse. Af de 531 ansøgere, som har modtaget spørgeskemaundersøgelsen, har 393 ansøgere (74 procent) fuldført spørgeskemaet. I alt har 73 procent af de 542 ansøgere således besvaret spørgeskemaet. En oversigt herover er vist i tabel 2.2.

Respondenterne udgøres af de 393 ansøgere, som har fuldført spørgeskemaundersøgelsen. Af de 393 ansøgere er samtlige 17 bevillingsmodtagere repræsenteret samt 19 ud af de i alt 26 mandlige ansøgere.

TABEL 2.2
Bortfald og svarprocent

Antal YDUN ansøgere i alt	542
Forskelligt ID, men samme e-mail	1
Ugyldige e-mails	6
Ansøgere uden ID	4
Spørgeskema udsendt til i alt	531
Ikke svaret/ønsker ikke at deltage	138 (26 pct.)
Antal deltagende ansøgere	393 (74 pct.)
Svarprocent	73 procent

Kilde: DAMVAD 2015

2.2.2 Repræsentativitet

Det har været muligt at teste respondenternes repræsentativitet på de data, som er tilgængelige for samtlige 531 ansøgere (populationen). TABEL 2.3 indeholder en samlet oversigt over populationens og respondenternes fordeling på de tre parametre. I tillæg til fordelingen af køn og andelen af bevillingsmodtagere har det været muligt at teste respondenternes repræsentativitet på ansøgningshistorik. DAMVAD finder ingen signifikante forskelle på analyseudvalgets og populationens fordeling på disse tre parametre, hvorfor analyseudvalget findes repræsentativt.

2.2.3 Kvalitative data fra spørgeskemaundersøgelsen

Det skal bemærkes, at ansøgerne i meget høj grad har benyttet sig af mulighederne for fritekstbesvarelser i spørgeskemaundersøgelsen. Spørgeskemaundersøgelsen har derfor også indsamlet en væsentlig mængde kvalitative data i form af 198 fritekstbesvarelser, som ligeledes er analyseret. Flertallet af fritekstbesvarelserne er angivet på engelsk, sandsynligvis fordi dette var det anvendte sprog i undersøgelsen. Det kan derfor ikke sluttes, at engelske citater fra spørgeskemaundersøgelsen er angivet af udenlandske ansøgere.

2.3 Interviews

Gennem 27 telefoninterviews med danske og udenlandske ansøgere er der indsamlet viden om ansøgernes oplevelser af at søge YDUN. Formålet har været: 1) At få en dybere forståelse af årsagerne bag de svar, som informanten har angivet i undersøgelsens spørgeskemaundersøgelse. 2) At give ansøgerne mulighed for at italesætte yderligere forhold, som de fandt særligt relevante.

Interviewene har været semistrukturerede i deres form og har taget udgangspunkt i en interviewguide, der er udarbejdet i samarbejde med DFF. Interviewguiden er i alle tilfælde tilpasset den enkelte deltagers besvarelse af spørgeskemaet, men har centreret sig om emnerne:

- Ansøgerens akademiske karriere
- Ansøgerens YDUN-ansøgning
- Ansøgerens motivation for at ansøge YDUN
- Ansøgerens akademiske karriere efter YDUN
- Yderligere forhold

De interviewede personer er kendetegnet ved den ansøgningshistorik, som fremgår af tabel 2.4 nedenfor:

TABEL 2.4

Fordelingen af informanter i forhold til ansøgningshistorik

Ansøgere, som har genansøgt (og har søgt tidligere)	5
Ansøgere, som har genansøgt (og ikke har ansøgt tidligere)	3
Ansøgere, som ikke har genansøgt (og som har søgt tidligere)	7
Ansøgere, som ikke har genansøgt (og som ikke har søgt tidligere)	3
Bevillingsmodtagere	9
I alt	27

Kilde: DAMVAD 2015

Interviewene er efterfølgende analyseret både inden for og på tværs af de ovenfor nævnte kategorier.

2.3.1 Brugen af citater i nærværende undersøgelse

Der er i afrapporteringen udvalgt citater fra interviewene og spørgeskemaundersøgelsens fritekstbesvarelser, som enten; 1) Uddyber de resultater, der er afrapporteret fra spørgeskemaundersøgelsen; 2) Illustrerer en interessant pointe, som ikke er favnet af spørgeskemaundersøgelsen, men som flere informanter har påpeget. Det er ved hvert citat tydeliggjort, hvilken af ovenstående årsager, der ligger til grund for dets udvælgelse.

TABEL 2.3

Fordelingen af population og analyseudvalg for spørgeskemaundersøgelsen på sammenlignelige forhold

	Population	Analyseudvalg
Kvinder	95 pct.	95 pct.
Mænd	5 pct.	5 pct.
Bevillingsmodtager	3 pct.	4 pct.
Har søgt om midler fra DFF under YDUN-programmet og mindst en gang tidligere	29 pct.	28 pct.
Har søgt om midler fra DFF under YDUN-programmet og den efterfølgende ansøgningsrunde, men ikke ved tidligere ansøgningsrunde	16 pct.	17 pct.
Har søgt om midler fra DFF under YDUN-programmet, den efterfølgende ansøgningsrunde samt fra mindst en tidligere ansøgningsrunde	37 pct.	39 pct.
Har kun søgt om midler fra DFF under YDUN-programmet	19 pct.	16 pct.

Kilde: DAMVAD 2015 samt Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

3 YDUN-ansøgerne i forhold til andre ansøgningsrunder

I de følgende afsnit bliver data om ansøgerne til Det Frie Forskningsråd i perioden 2009 til 2015 gennemgået. Afsnittets formål er at belyse kvindelige forskeres ansøgningsmønstre før, under og efter YDUN-programmet. Udviklingen i andelen af kvindelige ansøgere til DFF's sammenlignelige virkemidler danner først grundlag for en vurdering af programmets betydning for kvindelige forskeres søgeadfærd. Dernæst følger en kortlægning af, hvad der karakteriserer YDUN-ansøgerne sammenholdt med tidligere ansøgere til DFF med henblik på en forståelse af, hvilke typer af kvindelige forskere der har ansøgt YDUN-programmet.

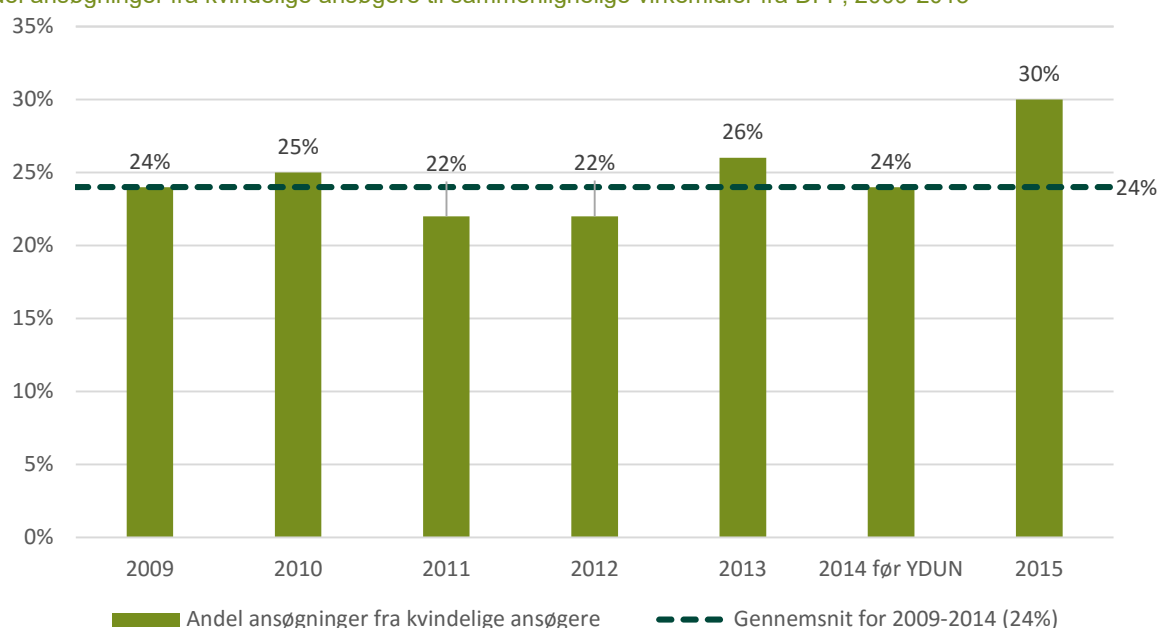
3.1 Stigning i ansøgninger fra kvindelige ansøgere

I det følgende afsnit sammenlignes andelen og antallet af kvindelige YDUN-ansøgere med andelen og antallet ved tidligere ansøgningsrunder til DFF. I afsnit 3.1.4 behandles YDUN's betydning for den efterfølgende ansøgningsrunde.

3.1.1 Andelen af ansøgninger fra kvindelige ansøgere

Figur 3.1 nedenfor viser andelen af ansøgninger med en kvindelig ansøger til DFF's fem sammenlignelige virkemidler i perioden 2009 til 2015. I ansøgningsdata foreligger data for den samlede population, hvorfor figuren indeholder de faktiske værdier. Figur 3.1 viser, at kvindelige forskere i 2013 var ansøgere til i alt 26 procent af ansøg-

FIGUR 3.1
Andel ansøgninger fra kvindelige ansøgere til sammenlignelige virkemidler fra DFF, 2009-2015

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: Inkluderer ansøgere til de fem virkemidler, der er sammenlignelige med YDUN-programmet (se boks 2.1), men ikke ansøgninger til selve YDUN-programmet.

ningerne til DFF's sammenlignelige virkemidler og 24 procent i 2014. Den gennemsnitlige andel af ansøgninger med en kvindelig ansøger for perioden 2009 til og med 2014, eksklusiv YDUN-programmet, udgør 24 procent. Således er andelen af ansøgninger med en kvindelig ansøger i 2015 steget med cirka seks procentpoints sammenlignet med 2014 såvel som i forhold til den gennemsnitlige andel mellem 2009 og 2014.

Evalueringen finder, at andelen af kvinder i 2015 er større, end hvad der kan forklares ved almindelig variation, da andelen af kvinder i 2015 er signifikant større (dog baseret på få observationer), end den har været ved en af de seks tidligere ansøgningsrunder.

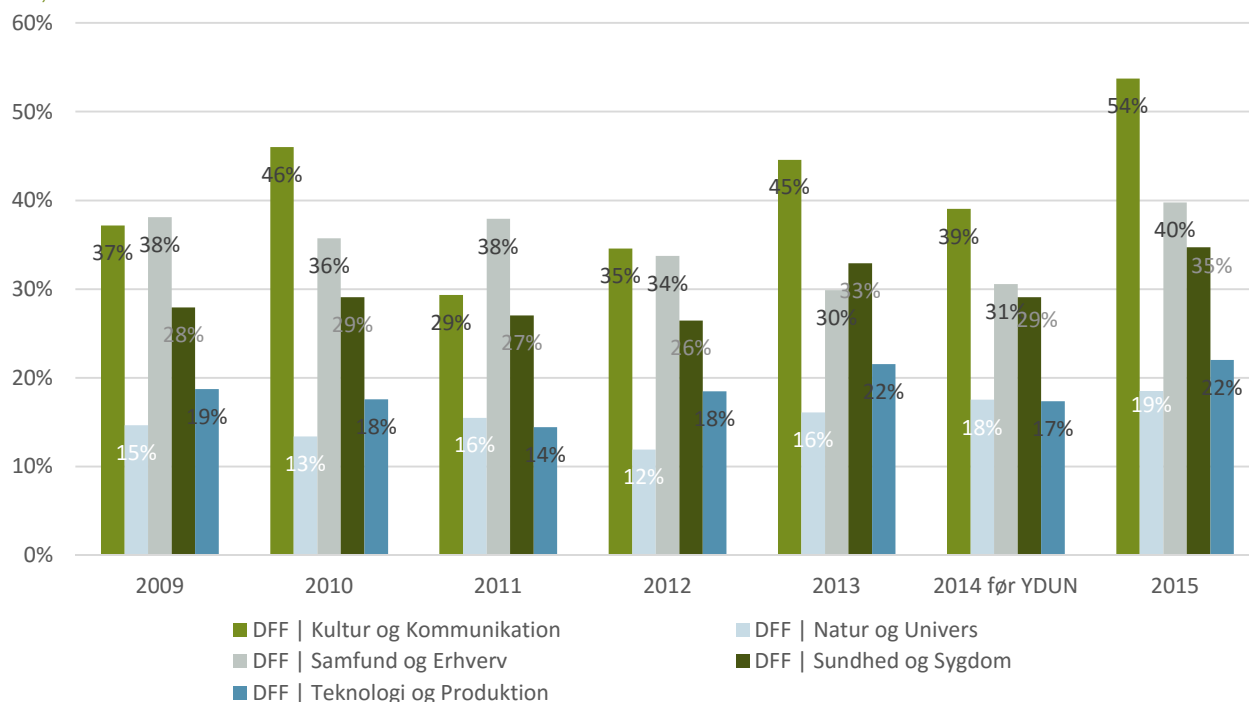
Undersøgelsens afsnit 4 vil uddybe programmets betydning for ansøgernes motivation for genansøgning.

Jævnfør figur 3.2 nedenfor er andelen af ansøgninger fra kvindelige ansøgere i 2015 steget inden for hvert af DFF's fem faglige råd, når der sammenlignes med den gennemsnitlige andel for perioden 2009-2014. Den største procentvise stigning i 2015 i forhold til den gennemsnitlige andel er inden for området DFF | Kultur og Kommunikation med en procentvis stigning på 42 procent.

Den næsthøjeste stigning findes inden for DFF | Natur og Univers med en stigning fra gennemsnitligt 15 procent ansøgninger med kvindelige ansøgere til 19 procent i 2015.

FIGUR 3.2

Andel ansøgninger fra kvindelige ansøgere til de fem sammenlignelige virkemidler fordelt på hvert af DFF's fem faglige råd, 2009-2015.

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: Inkluderer ansøgere til YDUN-programmet og de fem virkemidler, der er sammenlignelige med YDUN-programmet (se boks 2.1)

Den procentvise stigning for samtlige fem råd er illustreret i tabel 3.1.

TABEL 3.1

Procentvis stigning i andel af ansøgninger fra kvindelige ansøgere til sammenlignelige virkemidler i 2015 i forhold til den gennemsnitlige andel for perioden 2009-2014.

Fagligt område	Stigning 2015 ift. gennemsnit. (pct.)
DFF Kultur og Kommunikation	42 pct.
DFF Natur og Univers	27 pct.
DFF Samfund og Erhverv	18 pct.
DFF Sundhed og Sygdom	21 pct.
DFF Teknologi og Produktion	22 pct.

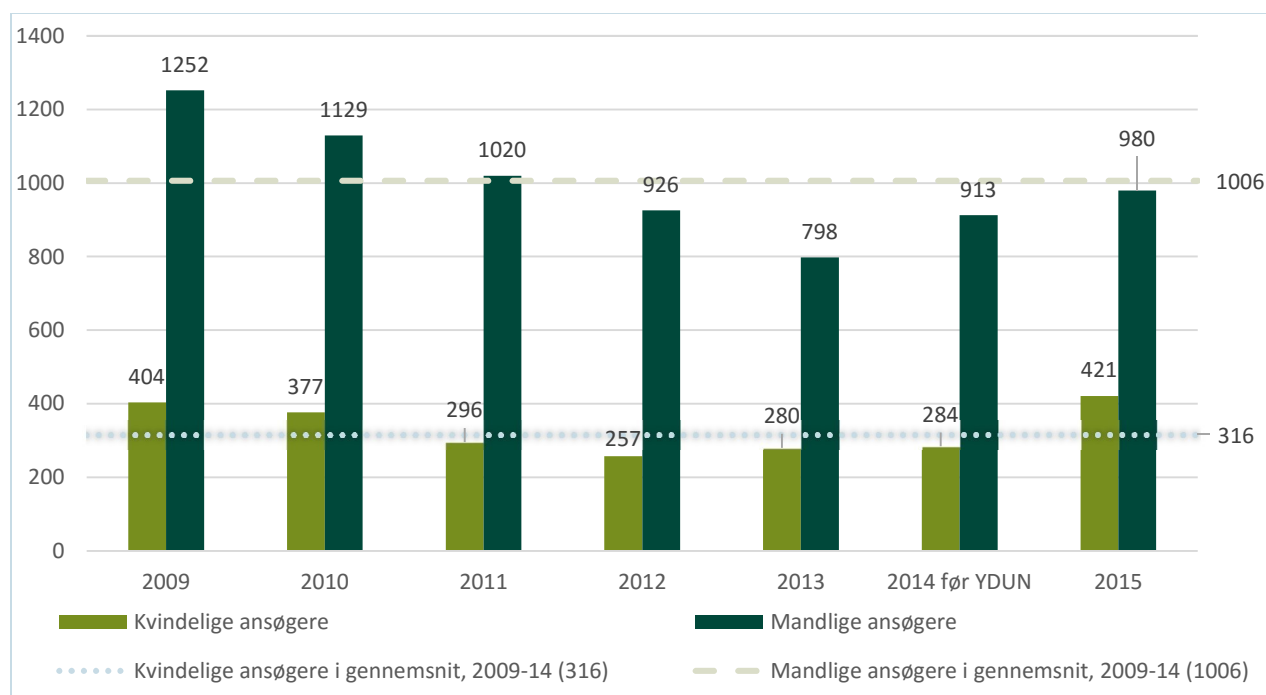
Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: Inkluderer ansøgere til fem virkemidler, der er sammenlignelige med YDUN-programmet (se boks 2.1)

Kønsfordelingen af ansøgere i regi af DFF fremgår af figur 3.3. Det fremgår, at antallet af kvindelige ansøgere er højere i 2015 end i hvert af de foregående år såvel som for gennemsnittet over de foregående år. Der er en generel trend med et færre antal ansøgere fra 2009 til 2012 for kvinder samt indtil 2013 for mænd. I 2015 ligger kvinderne igen over gennemsnittet, mens mandlige ansøgere stadig ligger under gennemsnittet.

FIGUR 3.3

Antal ansøgninger til DFF's fem sammenlignelige virkemidler fordelt på ansøgerens køn, 2009-2015. Gennemsnit for 2009-2014 er gengivet ved en stiplede linje for hvert køn.

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: Inkluderer ansøgninger til de fem sammenlignelige virkemidler (se boks 2.1)

Tabel 3.2 viser for de enkelte råd, om andelen af kvindelige ansøgere var særligt høj i 2015 i forhold til gennemsnit og variation i perioden 2009-2014 (bemærk, baseret på få observationer):

TABEL 3.2

Signifikante forskelle mellem andelen af ansøgninger med kvindelig ansøger i 2015 og tidligere ansøgningsperiode, fordelt på DFF's fem faglige råd.

Andelen af kvindelige ansøgere i 2015 inden for:	Signifikant større andel i 2015 end 2009-2014
DFF Kultur og Kommunikation	Ja
DFF Natur og Univers	Ja
DFF Samfund og Erhverv	Nej
DFF Sundhed og Sygdom	Ja
DFF Teknologi og Produktion	Nej

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: 2015-tal vurderet ift. gennemsnit og variation i 2009-2014. Bemærk, baseret på få (årligt) observerede andele for hvert råd. Inkluderer ansøgere til YDUN-programmet og de fem virkemidler, der er sammenlignelige med YDUN-programmet (se boks 2.1)

3.1.2 Antal ansøgninger fra kvindelige ansøgere

I 2015 modtog DFF 421 ansøgninger fra kvindelige ansøgere (figur 3.2). Dette er en stigning på omtrent 33 procent sammenlignet med gennemsnittet for perioden 2009-2014, som var på 316.

En forklaring på denne stigning kan formentlig være YDUN-programmet, idet YDUN-virkemidlet var tilrettelagt, så ansøgningerne med få ændringer kunne anvendes til flere ordinære virkemidler under DFF.

Samtidig var antallet af ansøgninger fra mandlige ansøgere i 2015 faldet omtrent tre procent i forhold til gennemsnittet for perioden.

Om programmet har indfriet et af de centrale formål om at styrke den fulde talent- og ideudnyttelse i dansk forskning ved at få bragt flere kvindelige forskere i spil afhænger imidlertid af, om der også er tale om nye ansøgere. Hvorvidt det er tilfældet belyses i afsnit 3.2.2.

3.1.3 De kvindelige ansøgers succesrate

Andelen af ansøgninger, der modtog en YDUN-bevilling, udgjorde 3 procent, hvilket sammenlignet med succesraten ved DFF's sammenlignelige virkemidler er meget lavt, jf. tabel 3.3.

TABEL 3.3

Succesrate ved ansøgningsrunder for sammenlignelige virkemidler fordelt på mandlige og kvindelige ansøgere.

	Kvinder	Mænd	I alt
DFF 2009 (n=1656)	12%	14%	14%
DFF 2010 (n=1506)	10%	13%	12%
DFF 2011 (n=1316)	11%	13%	13%
DFF 2012 (n=1183)	18%	15%	16%
DFF 2013 (n=1078)	14%	18%	18%
DFF 2014 ekskl. YDUN (n=1197)	15%	16%	16%
YDUN (n=546)	3%	0%	3%

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: Succesraten er opgjort for n = antal ansøgninger det pågældende år for de fem sammenlignelige virkemidler (se boks 2.1)

3.1.4 YDUN's efterfølgende betydning

Følgende afsnit vedrører betydningen af YDUN i forhold til den efterfølgende ansøgningsrunde.

I 2015 steg antallet af ansøgninger fra kvindelige ansøgere til de sammenlignelige virkemidler med 48 procent i forhold til året før.

De 421 ansøgninger til de sammenlignelige virkemidler i 2015 kom fra i alt 388 forskellige kvindelige ansøgere, jf. tabel 3.4.

Af de 388 ansøgere havde 214 også ansøgt YDUN, hvoraf 39 procent af dem ikke havde søgt DFF's sammenlignelige virkemidler før YDUN-programmet.

TABEL 3.4

Kvindelige ansøgere til sammenlignelige virkemidler 2015

	Antal	Pct.
Kvindelige ansøgere 2015 til sammenlignelige virkemidler	388	100 pct.
Havde søgt YDUN i 2014	214	55 pct.
- havde søgt DFF's sammenlignelige virkemidler før YDUN	131	61 pct.
- havde ikke søgt DFF's sammenlignelige virkemidler før YDUN	83	39 pct.
Havde ikke søgt YDUN i 2014	174	45 pct.
- havde søgt DFF's sammenlignelige virkemidler før 2015	134	77 pct.
- havde ikke søgt DFF's sammenlignelige virkemidler før 2015	40	23 pct.

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata
 Note: Se boks 2.1 for sammenlignelige virkemidler

Hvis tidligere YDUN-ansøgere til samtlige af DFF's virkemidler i 2015 (og ikke kun de sammenlignelige) tages i betragtning, ansøgte omtrent halvdelen af YDUN-ansøgere i den følgende ansøgningsrunde, jf. tabel 3.5.

TABEL 3.5

YDUN-ansøgere (inkl. mænd) der genansøgte DFF i 2015 – alle virkemidler

	Antal	Andel
Genansøgte i 2015	282	52 pct.
-Genansøgte sammenlignelige virkemidler i 2015	227	42 pct.
Genansøgte ikke i 2015	260	48 pct.
I alt	542	100 pct.

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata
 Note: Søgehistorikken består af 542 ansøgere. Se boks 2.1 for sammenlignelige virkemidler

Sammenfattende ansøgte 48 procent flere kvindelige forskere altså DFF om forskningsmidler i 2015 end i 2014. Meget tyder således på, at YDUN-programmet har bevirket, at flere kvindelige ansøgere end tidligere ansøgte DFF i 2015. Undersøgelsens afsnit 4 vil uddybe dette forhold med kvalitative data.

3.2 YDUN-ansøgernes karakteristika

3.2.1 Fordelingen på faglige råd

Ansøgningerne til YDUN har fordelt sig på DFF's fem faglige råd som vist i figur 3.4. Af figuren fremgår det, at YDUN-ansøgerne ikke har fordelt sig væsentligt forskelligt på de faglige råd, end hvad de kvindelige ansøgere til DFF's midler gjorde i 2009-2014. En lidt større andel af YDUN-ansøgerne har søgt inden for områderne *DFF | Kultur og Kommunikation*, *DFF | Natur og Univers* og *DFF | Samfund og Erhverv* på bekostning af området *DFF | Sundhed og Sygdom*.

3.2.2 Tidligere ansøgere

YDUN-programmet har til gengæld medført en tilkomst af ansøgere, der ikke tidligere har ansøgt DFF, jf. tabel 3.6.

TABEL 3.6

YDUN-ansøgerne fordelt på ansøgningshistorik

	Antal	Andel
Har ansøgt DFF før YDUN	356	66 pct.
-Har ansøgt sammenlignelige midler fra DFF før YDUN	231	43 pct.
Har ikke ansøgt DFF før YDUN	186	34 pct.
I alt	542	100 pct.

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata
 Note: Se boks 2.1 for sammenlignelige virkemidler

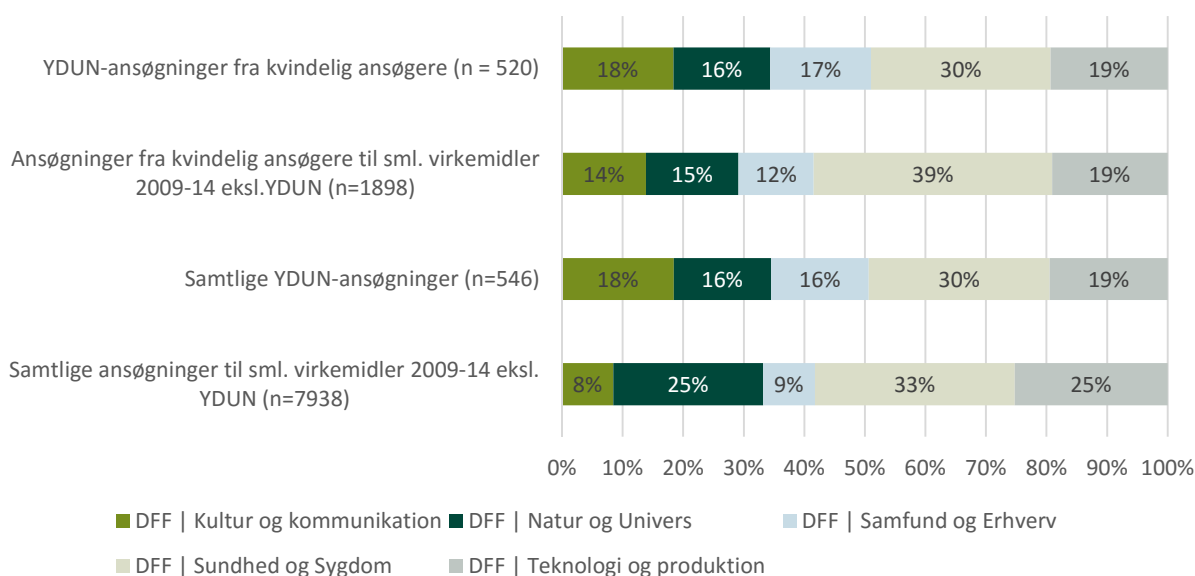
Af tabel 3.6 fremgår det, at ca. en tredjedel (34 procent) af YDUN-ansøgerne ikke havde ansøgt DFF, før de ansøgte YDUN. Mere end halvdelen af ansøgerne (57 procent) havde ikke søgt et af DFF's sammenlignelige virkemidler tidligere. I dette tal er også inkluderet personer, der ikke tidligere har ansøgt DFF. Andelen på 57 procent er signifikant højere end andelen af ansøgere, der ikke havde søgt et sammenligneligt virkemiddel de foregående år, jf. tabel 3.7.

Af tabellen fremgår det, at ca. 40 procent af de kvindelige ansøgere til de sammenlignelige virkemidler i 2012, 2013 og 2014 ansøgte et af disse virkemidler for første gang det år, mens YDUN-programmet altså har en væsentlig større andel førstegangssøgende ansøgere til sammenlignelige virkemidler med sine 57 procent.

Såfremt de kvindelige ansøgere, der tidligere kun har ansøgt YDUN-programmet og ingen af de fem sammenlignelige virkemidler, opfattes som førstegangsansøgere til et af de fem sammenlignelige virkemidler ved ansøgningsrunden i 2015, udregnes andelen af kvindelige førstegangsansøgere til at være 46 procent af det totale antal kvindelige ansøgere det år. Denne andel er signifikant større en andelen af førstegangssøgende kvinder til et af de sammenlignelige virkemidler i 2014, men ikke 2012 og 2013. Disse tal fremgår af tabel 3.7

FIGUR 3.4

YDUN-ansøgningernes fordeling på faglige råd sammenlignet med tidligere ansøgningsrunder for sammenlignelige virkemidler

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: DFF 2009-2014 indeholder ansøgere til de fem sammenlignelige virkemidler (se boks 2.1). Tværrådslige ansøgninger medregnes for begge råd.

TABEL 3.7

Førstegangssøgende kvinder til sammenlignelige virkemidler, 2012-2015

	2012	2013	2014 før YDUN	YDUN	2015.
Andel kvindelige førstegangsansøgere	42%	40%	36%	58 %	17 %
Andel kvindelige førstegangsansøgere, inkl. YDUN-ansøgninger.	-	-	-	-	46 %
Antal	99	104	97	296	65 (180)
N (Antal kvindelige ansøgere)	235	257	267	512*	388

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: Ansøgningsdata har været tilgængelig til 2009. Derfor er en risiko for, at nogle ansøgere fejlagtigt bliver registreret som førstegangssøgende, selvom de f.eks. har ansøgt i 2008. Denne fejlkilde er systematisk, idet det kun er muligt at spore ansøgerne i 2012 tre år tilbage, ansøgerne i 2013 fire år tilbage, mens YDUN-ansøgerne kan spores fem år tilbage. Der vil forventeligt være en større andel førstegangsansøgere i 2010 end i de andre år. Se boks 2.1 for sammenlignelige virkemidler. *4 af de kvindelige ansøgere ansøgte med to ansøgninger, endvidere er 4 ansøgere ikke registreret med et unikt ID, hvorfor disse 4 kvinders ansøgningshistorik ikke eksisterer og derfor ikke medregnes.

3.2.3 Yngre ansøgere

Selv om akronymet YDUN henleder til yngre forskere, er der i opslaget ikke sat et særligt fokus på yngre forskere f.eks. gennem krav til maksimal ph.d.-alder eller lignende. Ser man alligevel på ansøgernes alder, viser undersøgelsen, at YDUN-programmet har mobiliseret yngre forskere, jf. tabel 3.8.

TABEL 3.8

Aldersgennemsnit for ansøgere til YDUN samt tidligere ansøgningsrunder for sammenlignelige virkemidler

	Aldersgennemsnit
YDUN i alt	42,2 år
- Ansøgninger fra kvindelige ansøgere	42,2 år
Har ansøgt sml. virkemidler tidligere	43,6 år
Har ikke ansøgt sml. virkemidler tidligere	41,2 år
- Ansøgninger fra mandlige ansøgere	41,5 år
DFF 2009-2014 sml. virkemidler k, ekskl. YDUN.	46,8 år
DFF 2009-2014 sml. virkemidler m og k, ekskl. YDUN.	48,0 år

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: DFF 2009-2014 (kvinder) og DFF 2009-2014 indeholder ansøgere til de fem sammenlignelige virkemidler (se boks 2.1)

Tabel 3.8 viser, at de kvindelige YDUN-ansøgernes gennemsnitsalder er 4,6 år lavere end gennemsnitsalderen for kvindelige ansøgere til DFF i perioden 2009-2014 for sammenlignelige virkemidler. Denne forskel findes signifikant. YDUN-programmet har således tilskyndet en yngre gruppe af forskere til at ansøge DFF's forskningsmidler til større projekter. Dette billede tegner sig også i figur 3.5. Betragtes aldersfordelingen blandt YDUN-ansøgerne, er tre fjerdedele yngre end 45 år, jf. Figur 3.5.

3.3 Bevillingsmodtagernes karakteristika

Følgende afsnit vil indeholde en karakteristik af bevillingsmodtagerne samt en sammenligning med de øvrige YDUN-ansøgere.

Bevillingsmodtagernes gennemsnitsalder er på 39,4 år, hvilket er knapt tre år lavere end for den samlede YDUN-ansøgerskare, jf. tabel 3.9.

TABEL 3.9
YDUN-bevillingsmodtagernes alder

	Gennemsnitsalder
Bevillingsmodtagere	39,4
YDUN-ansøgere i alt	42,2

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata.

Bevillingsmodtagerne fordeler sig på DFF's faglige områder som vist i Figur 3.6. Som det ses af figuren, er bevil-

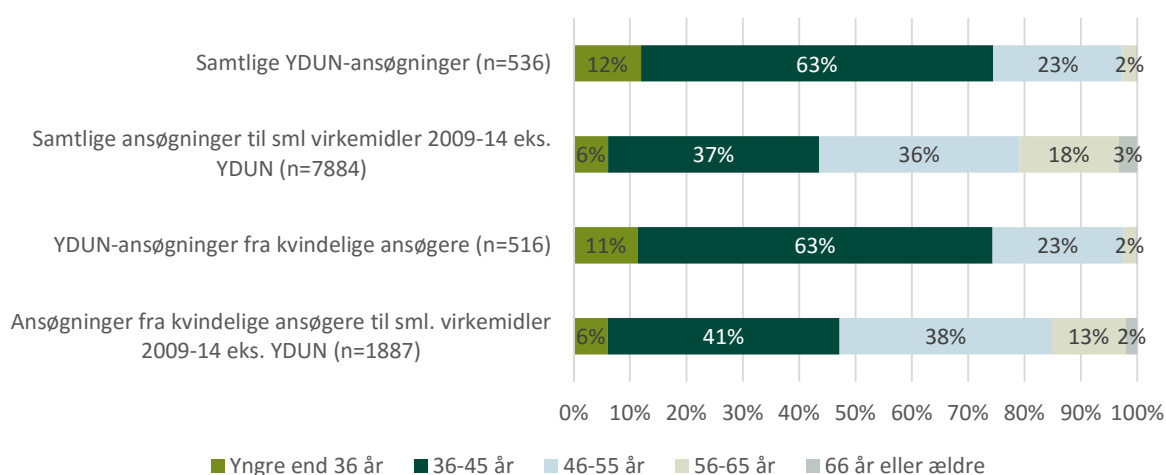
lingsmodtagernes fordeling nogenlunde i overensstemmelse med den samlede ansøgerskares fordeling på de faglige områder. De forskelle, der trods alt eksisterer, skal ses i lyset af, at der kun var 17 bevillingsmodtagere, hvorfor en enkelt ekstra bevilling til en forsker inden for ét fagligt område, vil have en effekt på ca. 6 procentpoint.

3.4 Sammenfatning afsnit 3

På baggrund af en gennemgang af Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata er det blevet anskueliggjort, at YDUN-programmet har haft en betydning for andelen af kvindelige ansøgere til DFF i 2015:

- Andelen af ansøgninger med en kvindelig ansøger steg i 2015 med cirka seks procentpoint sammenlignet med 2014. Antalsmæssigt svarer dette til, at der i 2015 kom ca. 50 procent flere ansøgninger fra kvinder end i årene før.

FIGUR 3.5
Aldersfordeling for ansøgere fordelt på YDUN samt tidligere ansøgningsår

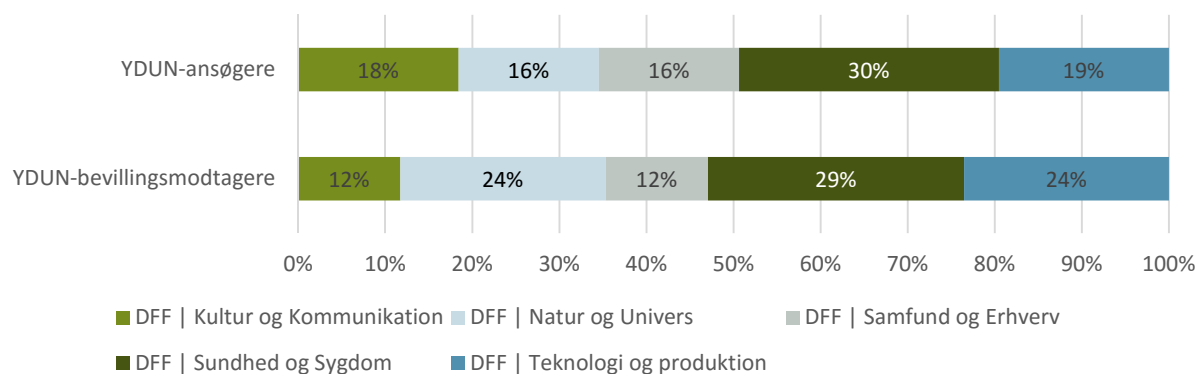
Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: For enkelte ansøgninger foreligger der ikke aldersdata for ansøgeren. Dette omhandler: 10 ansøgninger for 'Samtlige YDUN-ansøgninger' samt 'YDUN-ansøgninger fra kvindelige ansøgere til sml. Virkemidler', 54 ansøgninger for 'Samtlige ansøgninger til sml. virkemidler 2009-14 eks YDUN (n=7884)', 11 ansøgninger for 'Ansøgninger fra kvindelige ansøgere til sml. virkemidler 2009-14 eks YDUN'. Idet fire kvindelige ansøgere ansøgte med to ansøgninger til YDUN, er n = 516 kvindelige ansøgere. Procentsatsen for 'YDUN-ansøgninger fra kvindelige ansøgere' summer til 99 procent på grund af afrunding, den faktiske sum er 100 procent.

- Andelen af ansøgninger med en kvindelig ansøger steg inden for alle af DFF's fem faglige områder, men særligt inden for DFF | Kultur og Kommunikation.
- I 2015 modtog DFF 421 ansøgninger med en kvindelig ansøger. Dette er en stigning på omtrent 33 procent sammenlignet med gennemsnittet for perioden 2009-2014 på 316 ansøgninger med en kvindelig ansøger.
- Af de 388 kvindelige ansøgere til et sammenligneligt virkemiddel i 2015 havde 214 også ansøgt YDUN, hvoraf 39 procent af dem ikke havde søgt DFF's sammenlignelige virkemidler før YDUN-programmet.
- Ca. en tredjedel (34 procent) af YDUN-ansøgerne havde overhovedet ikke ansøgt DFF, før de ansøgte YDUN. Ca. en fjerdedel (23 procent) havde ikke søgt et af de sammenlignelige virkemidler tidligere. Disse grupper udgør tilsammen mere end halvdelen (57 procent) af YDUN-ansøgerne.
- Tabel 3.8 viser, at de kvindelige YDUN-ansøgernes gennemsnitsalder er 4,6 år lavere end gennemsnitsalderen for kvindelige ansøgere til DFF i perioden 2009-2014 for sammenlignelige virkemidler.

På den baggrund kan det konkluderes, at YDUN-programmet er lykkedes med at mobilisere flere nye ansøgere, end andre af DFF's sammenlignelige virkemidler i perioden 2009-2014.

FIGUR 3.6
Bevillingsmodtageres fordeling på faglige råd

Kilde: Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata.

4 Hovedresultater

Følgende afsnit indeholder resultaterne fra undersøgelsens spørgeskemaundersøgelse og interview. Afsnittet er i forlængelse af spørgeskemaet opdelt i de emner, der er identificeret som centrale:

4.1. Hvem var ansøgerne, og hvad karakteriserede deres ansøgninger?

4.2. Motivationen for at ansøge YDUN

4.3. Årsagerne til at nogle YDUN-ansøgere ikke havde ansøgt DFF før

4.4. Hvorfor nogle ansøgere ikke genansøgte DFF

4.5. Bevillingsmodtagernes oplevelser

4.6. Programmets betydning for ansøgerne

4.7. YDUN's mandlige ansøgere

Under hver af de syv overskrifter beskrives resultaterne fra spørgeskemaet og interviewene temavis. Afslutningsvis vil der for hvert emne være en kort opsummering.

4.1 Hvem var ansøgerne, og hvad karakteriserede deres ansøgninger?

Spørgeskemaundersøgelsen har blandt andet fokuseret på at afdække, hvilke typer af forskere som YDUN-programmet har mobiliseret. Følgende vil være en beskrivelse af forskernes akademiske niveau samt deres ansøgningshistorik.

Indledningsvis kan det jf. tabel 4.1. siges om ansøgerne, at lidt over tre fjerdedele (77 procent) af de adspurgte var lektorer på ansøgningstidspunktet. En tiendedel af ansøgere var adjunkter, mens 11 procent var postdocs.

TABEL 4.1

Hvad var din akademiske titel, da du sendte din ansøgning til YDUN?

	Alle ansøgere	Modtagere
Lektor (Associate professor)	77 pct.	71 pct.
Adjunkt (Assitant professor)	10 pct.	6 pct.
Postdoc	11 pct.	24 pct.
Andre	2 pct.	0 pct.
I alt	n = 393	n = 17

Kilde: DAMVAD 2015

Note: Andel af bevillingsmodtagere summerer til 101 procent grundet afrunding. Ansøgere, som i 'Other' har angivet Senior researcher er inkluderet i 'Lektor'.

4.1.1 Ansøgernes erfaringer som forskningsledere

Det er relevant at belyse ansøgernes tidligere erfaring som ledere af forskningsprojekter, da det kan give en forståelse af, om YDUN har motiveret ansøgere, der ikke tidligere har udarbejdet ansøgninger som forskningsledere. Ved at sammenholde ansøgningshistorik fra Det Frie Forskningsråd med svar fra spørgeskemaundersøgelsen er det muligt at udlede dette resultat. Af Tabel 4.2 nedenfor fremgår det, at 65 procent af ansøgerne tidligere har ansøgt om midler som projektleder for større forskningsprojekter, det vil sige projekter, hvor flere forskere end en selv bliver aflønnet med bevillingen.

TABEL 4.2

Antallet af ansøgere, som tidligere har ansøgt som projektleder til større forskningsprogrammer

	Andel
Har søgt som projektleder før YDUN	65 pct.
... og har søgt DFF før YDUN	55 pct.
... og har ikke søgt DFF før YDUN	11 pct.
Har ikke søgt som projektleder før YDUN	35 pct.
... og har søgt DFF før YDUN	14 pct.
... og har ikke søgt DFF før YDUN	21 pct.
I alt	100 pct.

Kilde: DAMVAD 2015 og Det Frie Forskningsråds ansøgningsdata

Note: n = 393. Tidligere ansøgere som projektleder er respondenter fra spørgeskemaet, som enten har besvaret, at de tidligere har ansøgt om midler til større projekter ved andre finansieringskilder, eller som tidligere har ansøgt et af de fem sammenlignelige virkemidler jf. DFF's ansøgningsdata

For mange ansøgere var YDUN-programmet derfor endnu en mulighed for at modtage midler som projektleder, hvilket eksemplificeres i citatet nedenfor.

Jeg er tidligere og nuværende gruppeleder. Det var et naturligt tidspunkt at søge, fordi vi i mit nuværende projekt havde gjort nogle nye fund, jeg gerne ville undersøge yderligere, men ikke kunne inden for det igangværende projekt.

-Kvindelig ansøger

35 procent af de adspurgte ansøgere har imidlertid ikke tidligere forsøgt sig med ansøgninger som projektleder. Ved nærmere eftersyn viser det sig desuden, at der er et sammenfald mellem disse "nye" aspiranter til projektleder og de nye ansøgere til DFF, som er beskrevet i kapitel 3. 21 procent af YDUN-ansøgerne havde hverken søgt DFF før YDUN eller søgt som projektleder i det hele taget. Det er derfor sandsynligt, at YDUN-programmet har motiveret denne gruppe ansøgere til at søge som forskningsledere i DFF-regi.

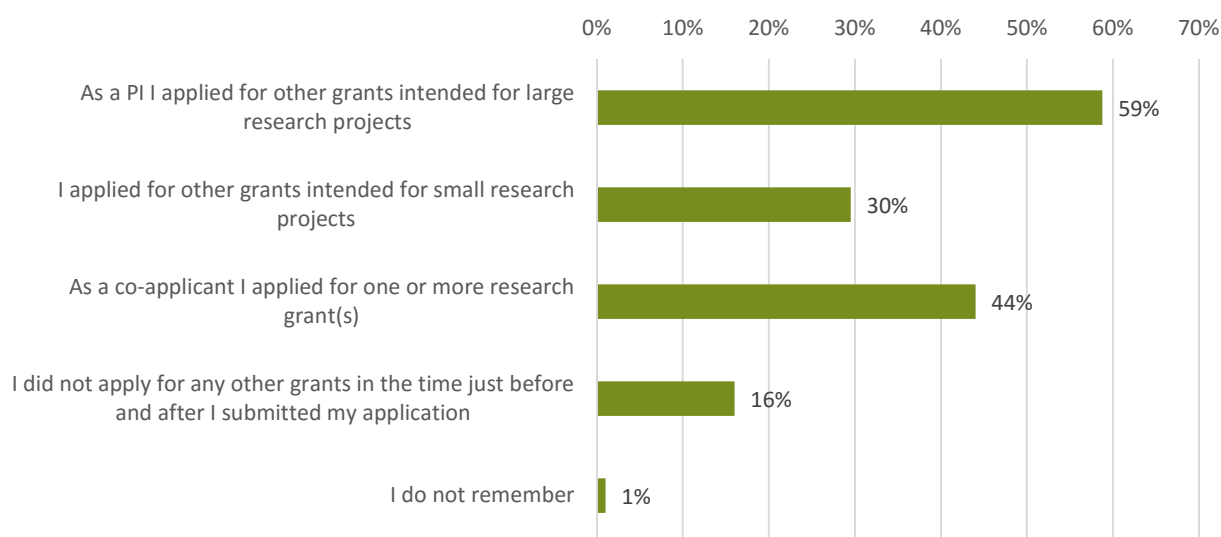
4.1.2 Ansøgernes yderligere ansøgningsaktivitet på ansøgningstidspunktet

Ved at få kendskab til ansøgernes yderligere ansøgningsaktivitet på ansøgningstidspunktet er det muligt at opnå en forståelse af, hvorvidt YDUN har appelleret til ansøgere, som var aktivt søgende eller til ansøgere, der på tidspunktet ellers ikke søgte forskningsmidler.

Det fremgår af figur 4.1, at mere end hver anden adspurgte ansøger (59 procent) søgte om midler som projektleder fra andre programmer end YDUN mellem henholdsvis seks måneder før og efter ansøgningstidspunktet for YDUN. 30 procent af ansøgerne søgte om midler til mindre forskningsprojekter, mens 44 procent ansøgte om midler fra projekter som medforfatter. 16 procent af de adspurgte søgte ingen andre midler på tidspunktet omkring ansøgningsfristen for YDUN-programmet.

FIGUR 4.1

Ud af de følgende beskrivelser, hvilke vil du da sige, beskriver din situation 6 måneder før og efter du ansøgte YDUN? Du må vælge mere end en svarkategori.

Kilde: DAMVAD 2015

Note: n = 393. Ansøgerne blev oplyst om følgende definitioner: Large research projects are defined as projects involving and financing yourself and other researchers. Small research projects are defined as projects involving and financing primarily yourself – E.g. a postdoc

Figur 4.1 afrapporterer samtlige svar, som en ansøger har angivet til spørgsmålet. Det er imidlertid interessant at betinge svarene yderligere. Ved kun at se på de ansøgere, der i tiden omkring YDUN ansøgte om midler som forskningsledere, bliver det klart, at disse udgør en væsentlig del af de ansøgere, der også ansøgte om midler for mindre forskningsprojekter. Ved denne frasortering viser det sig, at omtrent 14 procent af de adspurgte kun søgte om midler til mindre forskningsprojekter og/eller var medforfatter på en eller flere andre ansøgninger. Omkring halvdelen af de ansøgere, som søgte midler til mindre forskningsprojekter, søgte altså også midler til projekter med dem selv som forskningsleder.

I undersøgelsens interviews er ansøgerne blevet bedt om at uddybe deres ansøgningsaktivitet på tidspunktet for YDUN-programmet. Som det fremgår af spørgeskemaresultaterne, søgte langt størstedelen af ansøgerne midler fra forskellige kilder på ansøgningstidspunktet, hvilket understøttes af interviewene, hvor det er tydeligt, at ansøgerne har søgt flere steder. En udtalelse fra en ansøger, der på ansøgningstidspunktet søgte andre midler som projektleder, illustrerer denne pointe:

Jeg havde søgt om midler som projektleder tidligere, og jeg søgte også om midler som projektleder fra andre fonde på tidspunktet for YDUN. Jeg søger alle de programmer, jeg kan komme i nærheden af.

-Kvindelig ansøger

Andre ansøgere ansøgte ikke andre midler på tidspunktet, hverken som projektleder eller midler til mindre forskningsprojekter. De adspurgte ansøgere, som ikke søgte andre midler på ansøgningstidspunktet, udtaler, at det enten skyldtes, at de netop havde påbegyndt at ansøge om midler, eller at de anså YDUN som en unik mulighed for at få midler. Sidstnævnte har været et tema i otte af undersøgelsens interviews og er illustreret ved nedenstående citat, som stemmer overens med flere af de adspurgte ansøgers beretninger om samme:

YDUN-programmet blev offentliggjort nogenlunde samtidigt med, at jeg efter et par år med fokus på mine børn begyndte at være klar til igen at ansøge om midler til større forskningsprojekter. Derfor var programmet det eneste, jeg ansøgte på det tidspunkt. Jeg tænkte, at YDUN-programmet var en oplagt mulighed med min baggrund.

-Bevillingsmodtager

4.1.3 Kendetegn ved ansøgningerne

Et yderligere fokuspunkt i undersøgelsen har været at kortlægge, hvorvidt ansøgernes projekter har haft et særegent videnskabeligt og/eller tematisk fokus, som ansøgerne ikke havde anvendt i ansøgninger til midler fra andre forskningsprogrammer. Dette har været relevant at afdekke, da det kan give en forståelse af, hvorvidt forskningsprogrammer som YDUN genererer andre forskningsspørgsmål end programmer, der ikke har fokus på at fremme andelen af kvindelige forskningsledere.

I spørgeskemaundersøgelsen svarede 66 procent af de adspurgte ansøgere, at deres ansøgninger ikke indeholdt et særegent videnskabeligt og/eller tematisk fokus, som ansøgerne ikke havde anvendt i ansøgninger til midler fra andre forskningsprogrammer. Lidt over en fjerdedel (28 procent) angav, at deres ansøgning indeholdt et særegent videnskabeligt og/eller tematisk fokus, som ansøgerne ikke havde anvendt i ansøgninger til midler fra andre forskningsprogrammer.

Det har været et element i undersøgelsens interviews at få belyst, hvilke særegne videnskabelige og/eller tematiske fokusområder, som omtrent en fjerdedel af ansøgernes projekter, har indeholdt. Flere af de interviewede ansøgere, hvis projekt havde et særegent fokus, beretter, at det særligt var i forskningsgruppens kønssammensætning, at deres projekt indeholdt et særegent fokus. Dette billede, som reflekteres i nedenstående citat, går altså igen i flere af interviewene:

Det var særligt i rekrutteringen til min potentielle forskningsgruppe, at mit projekt adskilte sig fra, hvad jeg tidligere har ansøgt med. Projektets fokus var ikke tilpasset ud over det.

-Kvindelig ansøger

En anden af de interviewede ansøgere med et særegent fokus i sit projekt beretter ligeledes:

Projektets faglige indhold var rettet meget mod det forskningsråd, jeg ansøgte. Der var ikke store kønsmæssige emner eller forbehold i projektet. Jeg havde dog tilpasset min ansøgning særligt ved, at projektorganisationen skulle fremme kvinders forskningskarrierer.

-Kvindelig ansøger

En enkelt af de interviewede har dog angivet følgende begrundelse for, at hendes projekt indeholdt et særegent fokusområde:

Ideen om, at programmet ønskede at få de bedste talenter i spil, gjorde, at jeg tænkte, der blev efterspurgt mere 'high risk proposals' end et standard DFF-call. Derfor ansøgte jeg med et projekt, som var inden for et nyt område. Det var ikke, fordi programmet decideret var målrettet kvinder, at jeg havde et andet fokus i projektet.

-Bevillingsmodtager

4.1.4 Opsamlende karakteristik ved ansøgerne

65 procent af YDUN-ansøgerne havde tidligere ansøgt om midler som projektleder for større forskningsprojekter, og størstedelen af ansøgerne ansøgte på ansøgnings-tidspunktet også andre midler. Dog havde 35 procent af YDUN-ansøgerne ikke tidligere ansøgt som projektleder. Derudover har 21 procent af YDUN-ansøgerne hverken søgt DFF før YDUN eller søgt som projektleder i det hele taget. Det er derfor sandsynligt, at YDUN-programmet har motiveret denne gruppe ansøgere til at søge som forskningsledere i DFF-regi.

Endeligt har YDUN-programmet i mindre grad appelleret til et særegent videnskabeligt og/eller tematisk fokus i ansøgningerne. De, der har taget højde for det i ansøgningerne, beretter i interviewene, at det særlige fokus hovedsageligt har været i form af kønssammensætning af deres respektive forskningsgrupper.

4.2 Motivationen for at ansøge YDUN

Det er interessant at belyse ansøgernes motivation for at søge midler fra YDUN, da det giver en bedre forståelse af forskningsprogrammets høje popularitet.

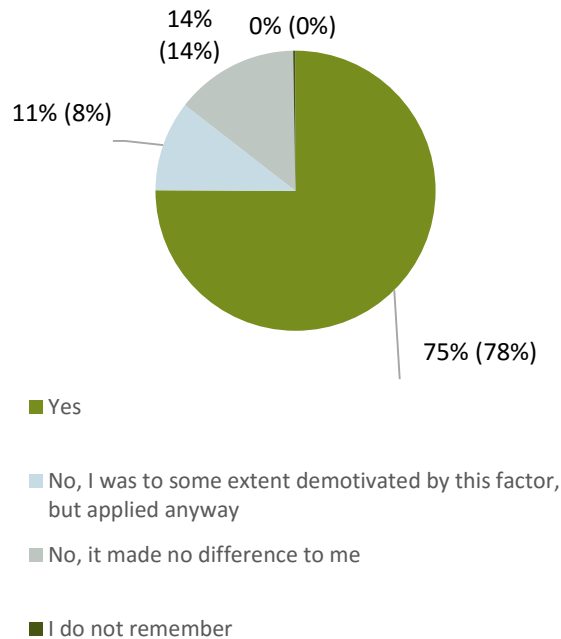
Ansøgernes motivation er i undersøgelsen afgrænset til at omhandle to væsentlige kendetegn ved programmets udformning: 1) Programmets brand, som går på at opfordre flere kvindelige forskere til at forfølge en forskerkarriere; 2) At kvindelige forskere blev prioriteret over mandlige forskere i tilfælde af lige kvalifikationer mellem en mandlig og kvindelig ansøger. I tillæg indeholder afsnittet en gennemgang af, hvem der igangsatte ansøgningsprocessen, samt hvilken prestige ansøgerne tilskrev programmet på ansøgningstidspunktet.

4.2.1 YDUN's brand

I spørgsmålet bag Figur 4.2 er ansøgerne blevet spurgt, hvorvidt de blev motiveret af at ansøge om midler fra YDUN i kraft af programmets 'brand'. Tre fjerdedele af de adspurgte angiver, at dette forhold motiverede dem. Omkring 11 procent udtrykker, at brandet i et omfang demotiverede dem, mens 14 procent af ansøgernes motivation ikke var influeret af programmets brand.

FIGUR 4.2

Var du motiveret til at ansøge YDUN-programmet fordi DFF brandede programmet som en måde at opfordre kvinder til at ansøge forskningsprogrammer?

Kilde: DAMVAD 2015

Note: n = 393. Spørgsmålet indeholdt endvidere: " – E.g. by the name YDUN (Younger women Devoted to a UNiversity career). "

I parentes i figuren er angivet procentsatser, hvor de 19 mandlige ansøgere (der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen) er udtaget af spørgsmålet

I spørgeskemaundersøgelsen blev ansøgere, der i spørgsmålet ovenfor angav 'Yes', spurgt, om de havde ansøgt programmet, hvis det ikke havde været målrettet kvindelige forskere. 55 procent af disse svarer, at de havde ansøgt programmet, selvom det ikke havde været målrettet kvinder. 18 procent svarer, at de ikke havde ansøgt, mens 27 procent svarer 'I do not know'.

I de uddybende interview er ansøgerne blevet bedt om at uddybe betydningen af YDUN's brand. En kvindelig ansøger betoner i den sammenhæng ligesom flere andre interviewede ansøgere, at YDUN appellerede til hende, fordi det havde fokus på netop *ynge* kvindelige forskere:

Motivationen ligger et andet sted end i, at det er en nem pulje at få. Den ligger i, at udbuddet rettede sig mod mig, fordi jeg følte mig henvendt til. Selvom man ikke går rundt med selvtillids-issues, om, at man ikke er ligeså god, så kan det godt være, at der skal et lille skub til.

-Kvindelig ansøger

YDUN-programmet har desuden appelleret til ansøgere, som har haft kortere eller længere pauser i forbindelse med barsel, hvilket går igen i mange interviews:

Jeg tænkte, at når programmet havde fokus på yngre forskere, der ikke var på professorniveau endnu, så ville der være flere ansøgere, som netop havde været på barsel – ligesom mig. Jeg håbede derfor, der ville være større forståelse for de huller, som kvinder med børn har i deres CV. Altså at der er nogle år, man ikke har været særlig produktiv.

-Kvindelig ansøger

Flere af de interviewede ansøgere uddyber, at brandet har motiveret dem, fordi de regnede med færre ansøgere end ved et traditionelt DFF-program. En ansøger har i den sammenhæng udtalt:

At YDUN var rettet primært mod ét køn gjorde, at jeg tænkte, at der ville være færre ansøgere om buddet. I til-læg var der jo også fokus på en snæver forskningskarriereperiode. Det var nok de to forhold, der fik mig til at an-søge YDUN. Det var ikke fordi, jeg ikke kunne leve op til andre programmer, at jeg ansøgte.

-Kvindelig ansøger

Flere af de interviewede ansøgere betoner derudover, at de også var motiverede til at ansøge programmet, fordi det var nyt:

Det var en ny chance, og jeg håbede ikke, så mange havde opdaget det, så færre sad klar med super gen-nemarbejdede ansøgninger. Det motiverede mig, at pro-grammet var målrettet kvinder, men det motiverede mig mest af alt, at det var et nyt program.

-Kvindelig ansøger

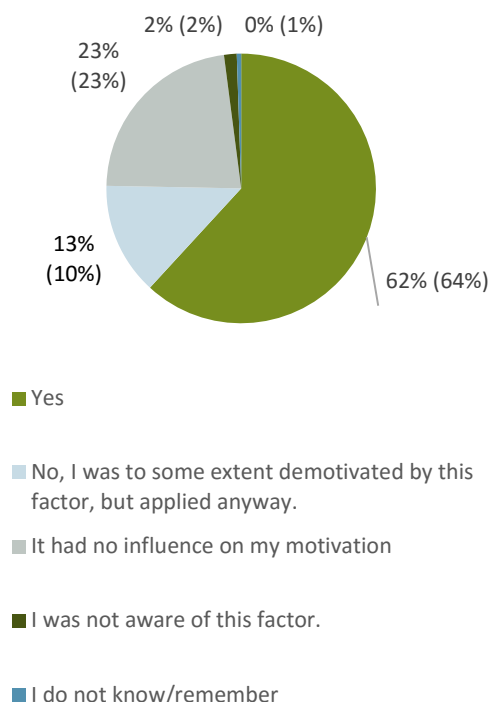
Tilsammen tegner det et billede af, at YDUN-programmet - med dets fokus på at motivere flere kvindelige forskere til en forskerkarriere - var motiverende for størstedelen af ansøgerne. Interviewene og fritekstbesvarelserne peger på, at det særligt var motiverende, fordi; 1) de følte sig henvendt til, fordi de var yngre forskere/havde været på barsel mv.; 2) ansøgerne forventede færre ansøgere end ved sammenlignelige virkemidler; 3) at programmet var nyt.

4.2.2 Prioriteringen af kvinder over mænd

Jf. figur 4.3 udtrykker mere end hver anden af de kvinde-lige ansøgere (64 procent), at de var motiveret til at an-søge YDUN, fordi kvindelige forskere blev prioriteret over mandlige forskere i tilfælde af lige kvalifikationer mellem en mandlig og kvindelig ansøger. Samtidig var der 10 pro-cent af de kvindelige ansøgere, der til en vis grad var de-motiverede af, at programmet prioriterede kvinder over mænd i tilfælde af lige kvalifikationer, mens lidt under en fjerdedel ikke mener, at dette forhold havde indflydelse på deres motivation.

FIGUR 4.3

Blev du motiveret til at ansøge YDUN-programmet fordi kvindelige ansøgere blev prioriteret foran mandlige i tilfælde af ens kvalifikationer?

Kilde: DAMVAD 2015

Note: n = 393. I parentes er angivet procentsatser, hvor de 19 mandlige ansøgere er udtaget af spørgsmålet

Blandt de kvindelige ansøgere er et flertal altså blevet motiveret af, at de kunne prioriteres over mandlige ansøgere ved lige kvalifikationer. I interviewene med de kvindelige ansøgere beretter flere, at deres motivation kan henføres til en kalkule, idet de anså deres chancer for at modtage en bevilling som større, når de ikke skulle konkurrere med mandlige ansøgere ud fra en formodning om, at antallet af ansøgere i så fald ville være lavere. Denne ret udbredte formodning afspejles i følgende citat:

[...] jeg er ikke mindre nyttemaksimerende, end at jeg selvfølgelig søger det her, når der er 50 procent af ansøgerfeltet, der ikke er med i konkurrencen.

-Kvindelig ansøger

Enkelte af de interviewede har imidlertid ikke haft samme opfattelse af deres chancer for at modtage bevilling fra YDUN og har ligefrem frygtet en hårdere konkurrence, jf. citatet nedenfor.

Hvis det havde været et call, der var rettet mod alle, havde jeg stadig ansøgt. Jeg blev snarere i tvivl, fordi jeg frygtede en meget hård konkurrence

-Bevillingsmodtager

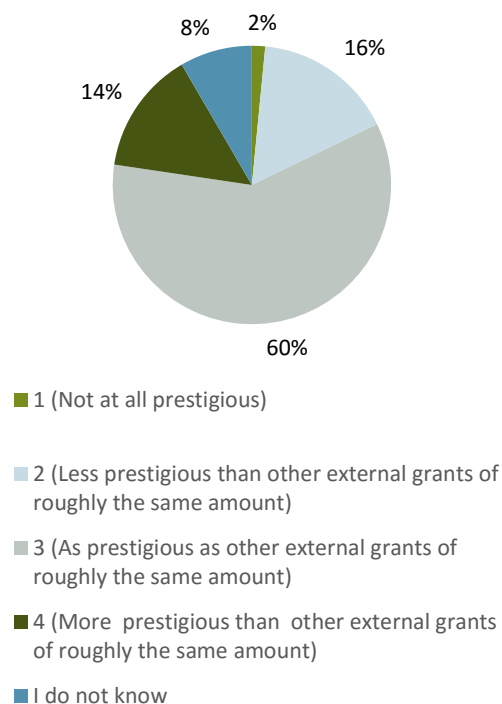
4.2.3 YDUN's prestige på ansøgningstidspunktet

Ud over at afdække, hvorvidt programmets udformning har været motiverende for ansøgerne, har undersøgelsen afdækket, hvor prestigefyldt ansøgerne fandt YDUN-programmet på ansøgningstidspunktet. Formålet var at opnå en forståelse af, hvordan et forskningsprogram med fokus på at fremme kvindelige forskere rangerer relativt til andre sammenlignelige programmer.

Figur 4.4 viser, at 60 procent af de adspurgte ansøgere fandt YDUN lige så prestigefyldt som andre eksterne programmer med omtrent samme bevillingsstørrelse. 14 procent fandt YDUN mere prestigefyldt, mens 16 procent fandt det mindre prestigefyldt end andre eksterne programmer på omtrent samme størrelse. 2 procent fandt slet ikke programmet prestigefyldt. Netop her kan det være relevant at have in mente, at folk har svaret på spørgsmålet et år efter ansøgningsfristen, hvor det for norges vedkommende blev et noget mere prestigefuldt program grundet den store konkurrence. Derfor er spørgsmålet formuleret ud fra, hvordan de bedømte det på ansøgningstidspunktet.

FIGUR 4.4

Sammenlignet med anden ekstern finansiering, hvor prestigefyldt vil du sige, YDUN var ved ansøgningstidspunktet?

Kilde: DAMVAD 2015
Note: n = 393

En af de interviewede ansøgere, som fandt programmet lige så prestigefyldt som andre midler på samme størrelse, har udtalt:

Jeg synes ikke, at YDUN var mere eller mindre prestigefyldt end andre programmer. Men jeg så det da som en god mulighed for at opnå en bevilling.

-Kvindelig ansøger

En interviewet ansøger, der fandt YDUN mere prestigefyldt end andre midler på samme størrelse, udtalte:

Min oplevelse er, at ansøgere, der tidligere modtog FREJA, i dag er meget populære: Finansiering, der kommer fra et specifikt program, gør dig mere kvalificeret.

Du kommer til at adskille dig fra andre på en positiv måde, og derfor er du i en god position til at bedrive forskning bagefter. Derfor ansøgte jeg også YDUN.

-Kvindelig ansøger

Der er i undersøgelsen ikke interviewet andre ansøgere, som har sammenlignet YDUN med FREJA-programmet i denne sammenhæng.

Langt størstedelen af de adspurgte anså YDUN som lige så prestigefyldt som andre eksisterende programmer, mens et mindretal opfattede YDUN som mere prestigefuldt end andre sammenlignelige virkemidler. Interviewene og fritekstfelterne har vist, at spørgsmålet om hvor prestigefuldt YDUN anses, i et vist omfang kan tilskrives debatten, om hvordan man bedst støtter kvindelige forskeres karrierer.

4.2.4 Opfordring og reaktion på ansøgning

Det er ligeledes blevet undersøgt, om YDUN-ansøgerne selv initierede deres ansøgning, eller om ansøgningen er udarbejdet på opfordring fra ledelsen og/eller kollegaer.

Blev ansøgerne opfordret til at ansøge?

Af Figur 4.5 fremgår det, at knap halvdelen (49 procent) selv har initieret deres ansøgning til YDUN-programmet. 28 procent blev opfordret af deres ledelse, mens 27 procent blev opfordret af en kollega. En af de kvinder, der selv initierede ansøgningen, har udtalt som flere ansøgere i samme situation:

Det var på mit eget initiativ, at jeg søgte programmet.

Jeg nævnte det på en MUS-samtale med min institutleder, og så fik jeg opbakning.

-Kvindelig ansøger

Flere informanter beretter, at institutledere i stort omfang har opfordret kvindelige forskere til at ansøge, hvilket delvist kan forklare det relativt store antal ansøgere. De tre nedenstående citater giver et fint billede af de tilfælde, hvor de adspurgte ansøgere har berettet uddybende om, at en eller flere af deres ledere opfordrede dem til at ansøge YDUN:

Jeg ved, at mange institutledere rundt omkring har fået alle kvindelige ansatte til at ansøge, og at ingen har turdet ikke at søge, hvis de virkelig var 'devoted' til en universitetskarriere. Og det endte så med den vanvittige konkurrencesituation.

-Kvindelig ansøger

Fra mit netværk ved jeg, at vi var mange, der blev sat under ganske hårdt institutionelt pres for at søge, også selvom det ikke passede ind i vores aktuelle forskningsplaner.

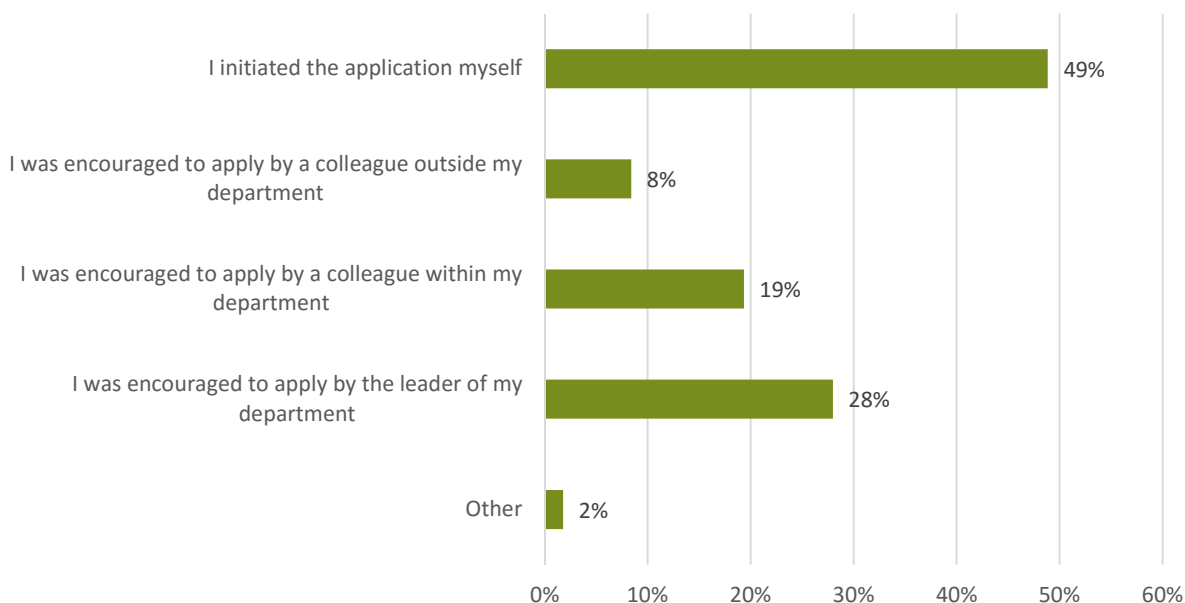
-Kvindelig ansøger

In my department, all female researchers below the full professor level were asked by the department head to apply for this grant, and we felt pressed to do so. In this way the YDUN-program ended up being a burden for female researchers, putting a mark on their foreheads as incompetent researchers needing special nursing and stealing their precious time which would have been much better spend doing research.

-Kvindelig ansøger

FIGUR 4.5

Hvem opfordrede dig til at søge YDUN-programmet? Du må gerne svare flere svarkategorier.

Kilde: DAMVAD 2015

Note: n = 393. Det var i spørgsmålet muligt at vælge en eller flere af svarmuligheder, der starter med 'I was encouraged to apply by. '. Det var ikke muligt at vælge 'I initiated the application myself' kombineret med andre svarkategorier. Ingen af de adspurgte angav muligheden 'I do not remember'

Kollegaernes reaktion på ansøgningen til YDUN

Ansøgerne er endvidere blevet bedt om at forholde sig til, hvorledes de oplevede deres kollegaers reaktion på, at de ansøgte YDUN-programmet. I spørgeskemaundersøgelsen har ansøgerne forholdt sig til, hvilket udsagn der bedst stemte overens med deres kollegaers reaktioner. Her angiver lidt over halvdelen af de adspurgte (51 procent), at deres kollegaer reagerede som om, ansøgeren havde søgt et hvilket som helst andet program. 28 procent angiver, at deres kollegaer fandt det fornuftigt, at ansøgeren ansøgte et program, som ville styrke udnyttelsen af talent i dansk forskning gennem fokus på en mere ligelig kønssammensætning. Fem procent angiver, at deres kollegaer fandt programmet prestigefyldt, mens tre procent ikke fortalte deres kollegaer om deres ansøgning. Kun to procent angiver, at deres kollegaer så ned på dem, fordi de ansøgte et program, som ville styrke udnyttelsen af talent i dansk forskning gennem fokus på en mere ligelig kønssammensætningen. Endelig svarede 47 procent af de mandlige ansøgere, at deres kollegaer var overraskede over, at de som mandlige forskere kunne ansøge programmet.

Nedenstående citat illustrerer den reaktion, omtrent halvdelen af ansøgerne har fået fra deres kollegaer, da de har fortalt, at de har ansøgt YDUN:

De har reageret fuldkommen på samme måde, som hvis jeg havde søgt et andet forskningsprogram. Jeg har ikke hørt eller oplevet nogen, der har kommenteret på det hverken positivt eller negativt.

-Kvindelig ansøger

En af de kun to procent af ansøgerne, som oplevede at deres kollegaer så ned på dem, fordi de ansøgte om midler fra YDUN, udtaler:

Jeg tror, nogle af mine ældre mandlige kollegaer synes, at det nok var nemmere for mig at få midler fra YDUN

end andre programmer. Men det har været meget

usagte reaktioner i form af kropssprog.

-Kvindelig ansøger

4.2.5 Opsamling om ansøgernes motivation

Langt hovedparten af respondenterne er positive over for YDUN, både som initiativ og i deres vurdering af hvor prestigefuldt det er. Undersøgelsen viser endvidere, at rationalerne bag den enkelte ansøgers motivation har vist sig meget forskellige, men fælles er, at de har formodet, at deres chancer for en bevilling var større grundet faktorer som:

- Formodning om færre ansøgere, både fordi de mandlige ansøgere var sorteret fra, og fordi målgruppen var defineret forholdsvis snævert.
- At der i vurderingen ville blive taget højde for blandt andet barselshuller i CV'et og en som følge deraf lavere forskningsproduktion.

Størstedelen af de adspurgte har selv initieret deres ansøgning ud fra en kalkule om, at det var umagen værd, mens en tredjedel har ansøgt, fordi de er blevet opfordret af deres ledelse. De to svarmuligheder er ikke gensidigt udelukkende, men både fritekstbesvarelserne og interviewene har understreget, at der i visse miljøer har været en kraftig opfordring til institutternes kvindelige forskere om at ansøge.

4.3 Årsagerne til at nogle YDUN-ansøgere ikke havde ansøgt DFF før

I tillæg til kapitel 2 om ansøgningsstatistik er det interessant at se nærmere på de 34 procent af YDUN-ansøgere, der ikke tidligere havde ansøgt nogen former for virkemidler hos DFF.

Af Figur 4.6 fremgår det, at den hyppigste årsag til, at YDUN-ansøgere ikke har ansøgt DFF før YDUN-programmet, er, at det ikke tidligere har passeret til deres karriereudvikling (45 procent). En fjerdedel udtrykker, at årsagen er, at de tidligere har modtaget midler fra andre kilder end DFF. Cirka en femtedel (19 procent) angiver, at de forbinder ansøgninger til DFF med for meget arbejde i forhold til sandsynligheden for at få midler. 6 procent angiver, at deres videnskabelige sigte ikke er omfavnet af DFF. En fjerdedel svarer 'Other'. En fjerdedel svarer 'Other'.

En af de ansøgere, som ikke havde ansøgt DFF før YDUN-programmet, men som tidligere har søgt midler fra andre råd, udtaler i tråd med flere lignende beretninger:

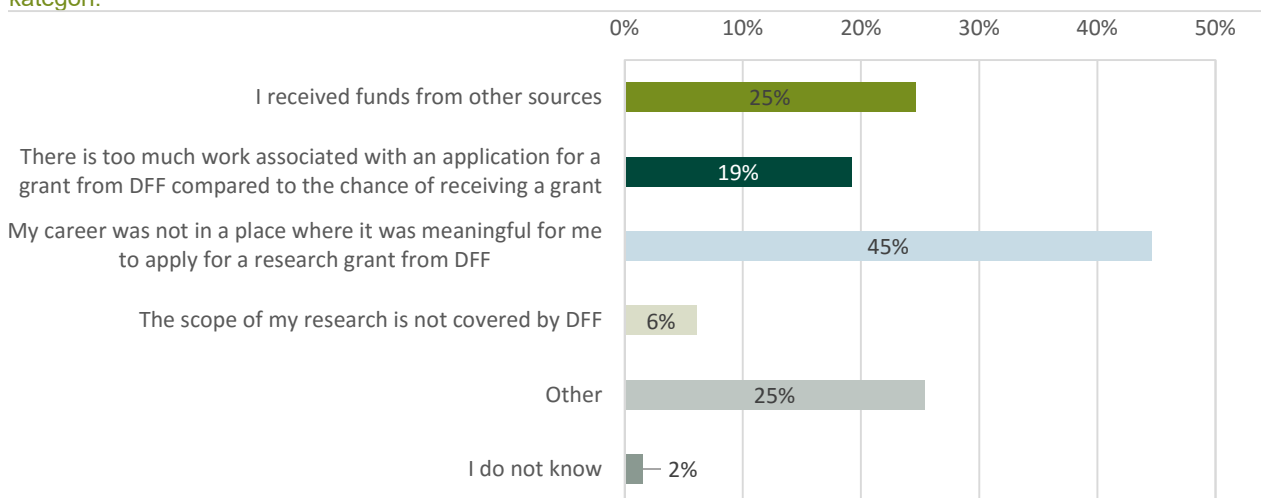
Jeg havde ikke søgt DFF før YDUN, fordi jeg indtil da havde søgt mere oplagte midler. Men jeg synes, YDUN passede fint i forhold til min karriere, så derfor ansøgte jeg.

-Kvindelig ansøger

Ved en nærmere analyse af spørgeskemaundersøgelsens data vedrørende de 25 procent, der i figur 4.6 har svaret 'Other', står det klart, at denne gruppe udgøres til dels af ansøgere, der har modtaget forskningsmidler fra andre kilder (ansøgere, der har modtaget midler fra andre kilder, kan både have angivet svarmuligheden 'Other' og 'I received funds from other sources'); en række udenlandske ansøgere, og for en tredjedels vedkommende er det en del af de ansøgere, der er blevet opfordret af deres ledelse til at søge. For de sidste to grupper må man formode, at de ikke tidligere har ansøgt DFF, da det ikke har harmoneret med deres karrierplaner.

FIGUR 4.6

Af hvilke(n) årsag(er) ansøgte du ikke Det Frie Forskningsråd før YDUN-programmet? Du må vælge mere end en svar-kategori.

Kilde: DAMVAD 2015
Note: n = 130

4.4 Hvorfor nogle ansøgere ikke genansøgte DFF

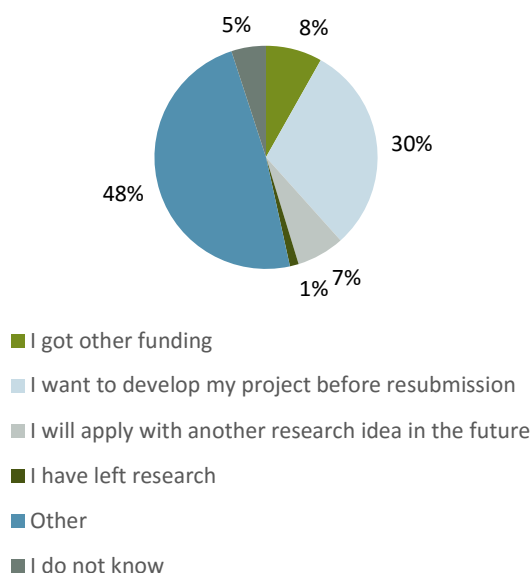
Undersøgelsen vil i det følgende redegøre for de identificerede årsager til, at 48 procent af de afviste ansøgere ikke genansøgte DFF i efteråret 2014. Endelig klarlægges det, hvor mange af de adspurgte ansøgere, der efterfølgende har søgt om midler andetsteds end DFF.

4.4.1 Årsager til manglende genansøgning til sammenlignelige virkemidler i DFF i 2015

Figur 4.7 indeholder de årsager, som ansøgerne har angivet i spørgeskemaundersøgelsen. Otte procent af de adspurgte angiver, at de ikke genansøgte, fordi de blev støttet andetsteds fra. Lidt under en tredjedel (30 procent) svarer, at de ønsker at udvikle deres projektidé, før de genansøger. Syv procent svarer, at de vil ansøge med en anden forskningsidé i fremtiden. Knap halvdelen af de adspurgte (48 procent) angiver en anden årsag til, at de ikke genansøgte DFF.

FIGUR 4.7

Det var muligt at genindsende din ansøgning til YDUN-programmets opslag i DFF i efteråret 2014. Hvorfor ansøgte du ikke om dette?

Kilde: DAMVAD 2015
Note: n = 259

Figur 4.7 giver et billede af, at de afviste ansøgere, som ikke har genansøgt, overordnet set har reageret ved enten; 1) at udvikle projektet f.eks. ved hjælp af input fra den eksterne bedømmelse eller yderligere publikation inden genansøgning (de 30 procent) eller; 2) at blive demotiverede af den lave succesrate (Hovedparten af de 48 procent af ansøgerne, der har angivet 'Other'). Følgende afsnit vil uddybe disse to reaktioner.

Nedenstående citat repræsenterer den første og mest proaktive tilgang til en kommende ansøgning, nemlig at publicere mere inden næste ansøgning:

Det er så sindssygt krævende at ansøge, så mine chancer skal være bedre, før jeg ansøger igen.

-Kvindelig ansøger

Ved at betragte fritekstbesvarelser for den relativt store andel (48 procent), som har svaret 'Other', viser der sig et billede af, at mange har manglet motivationen og lysten til at ansøge efterfølgende på grund af det store arbejde, det kræver at udarbejde en ansøgning, kombineret med den lave succesrate. Nedenstående beretninger opsummerer de mest centrale budskaber herfra:

I was demotivated by the rejection and all the time I invested for nothing, and at the time, it seemed pointless to resubmit the application.

-Kvindelig ansøger

I decided to postpone applications quite significantly, publish any material that I have in my data-pool, and then try a last time - or leave research.

-Kvindelig ansøger

I considered that it would be very unlikely for me to get a grant from any of the DFF programs, to which I was eligible to apply. The YDUN-program perfectly fitted my profile and the career stage. However, even having a very good external evaluation, I did not get the grant.

-Kvindelig ansøger

Endelig kan de manglende genansøgninger formentlig også forklares med det faktum, at 28 procent af ansøgerne blev opfordret til at ansøge YDUN af deres ledelse, selvom det ifølge nogle ansøgere ikke var et oplagt tidspunkt for dem at ansøge.

4.4.2 Efterfølgende ansøgning til andre råd og/eller fonde

At 48 procent af ansøgerne ikke genansøgte DFF er ikke ensbetydende med, at de ikke ansøgte andre fonde og/eller råd efterfølgende.

Fra spørgeskemaundersøgelsen kan det udledes, at 91 procent af ansøgerne har søgt eller vil søge andre offentlige eller private råd og/eller fonde efter YDUN. Også 91 procent af de ansøgere, som ikke tidligere havde ansøgt DFF, angiver, at de har eller vil søge andre råd og/eller fonde. Betragtes de deltagende ansøgere, som ikke genansøgte DFF, angiver 86 procent, at de har eller vil søge andre offentlige eller private råd og/eller fonde efter YDUN. Derudover fremhæver den høje genansøgningsfrekvens, at selvom mange ansøgere modtog et afslag i forbindelse med YDUN, vil de stadig fortsætte med at søge midler til forskningsprojekter. Langt de fleste afviste ansøgere er altså ikke blevet så demotiverede af deres afslag, at de har stoppet deres ansøgningsaktivitet.

4.4.3 Opsamling på, hvorfor en del af de afviste ansøgere ikke genansøgte

Resultaterne fra spørgeskemaet kombineret med interviewene afspejler, at en del af de afviste ansøgere blev demotiverede på grund af afvisningen af deres ansøgning, og at ansøgningsprocessen for en dels vedkommende har bekræftet billedet af den store konkurrence, der er om forskningsmidler og om at etablere en forskerkarriere.

Dog er der, på trods af at 48 procent af ansøgerne ikke genansøgte DFF i efteråret 2014, imidlertid ni ud af ti ansøgere, som har søgt eller forventer at søge midler andetsteds i fremtiden.

4.5 Bevillingsmodtagernes oplevelser

Undersøgelsen har også fokuseret på at belyse ansøger-nes oplevelse af at modtage midler fra programmet. Om-trent tre procent af ansøgerne blev bevilget midler. Samt-lige af disse tre procent (17 ansøgere) har deltaget i spør-geskemaundersøgelsen, og ni af dem er desuden blevet interviewet.

I nedenstående Figur 4.8 er bevillingsmodtagerne blevet bedt om at angive YDUN-bevillingens betydning for deres videnskabelige karriere. De er blevet bedt om at sondre mellem 'det at modtage en bevilling' og det at 'bevillingen blev tildelt fra YDUN-programmet'.

På en skala fra et til fem angiver 12 procent af bevillings-modtagerne, at det **at modtage en bevilling** har været '2) lidt indflydelsesrigt'. 35 procent af bevillingsmodta-gerne svarer '4) meget indflydelsesrigt', mens næsten

halvdelen (47 procent) af bevillingsmodtagerne angiver, at det har været '5) ekstremt indflydelsesrigt' på deres vi-denskabelige karriere. For langt hovedparten af de ni ad-spurgte bevillingsmodtagere har det haft en stor indfly-delse på deres forskningsmæssige karriere, at de har modtaget en bevilling. Dette illustreres i nedenstående ci-tat:

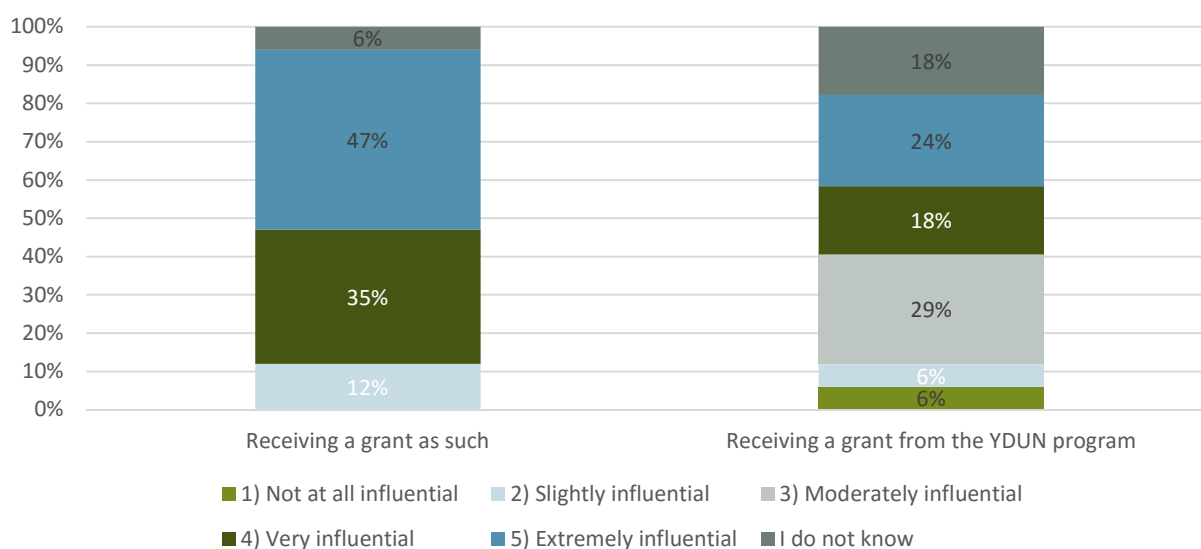
At jeg har modtaget midler fra YDUN betyder meget for mig. Rent fagligt har det betydet, at jeg kan ændre mit faglige fokus en smule. Desuden har det også haft stor betydning for min karriere, at jeg nu leder et projekt med så mange midler.

-Bevillingsmodtager

Enkelte bevillingsmodtagere havde allerede så etable-rede forskerkarrierer, at bevillingen har haft mindre indfly-delse på deres karriere. En af de bevillingsmodtagere,

FIGUR 4.8

Indtil nu, hvor indflydelsesrig har YDUN været på din videnskabelige karriere (adskil betydningen af selve støtten og det forhold, at støtten var bevilliget fra YDUN)?

Kilde: DAMVAD 2015
Note: n = 17

som har angivet, at det har været 'lidt indflydelsesrigt' at modtage bevillingen, udtaler:

Min forskning er allerede ret etableret. Derfor er det ikke så betydningsfyldt for min videnskabelige karriere, at jeg har modtaget midlerne. Vi glæder os meget over bevillingen, men det er ikke karrieremæssigt afgørende for mig.

-Bevillingsmodtager

Bevillingsmodtagerne fordeler sig på flere svar, når det omhandler, hvor indflydelsesrigt det har været for deres videnskabelige karriere, at bevillingen blev tildelt fra YDUN-programmet. En lige stor andel (6 procent) angiver, at det henholdsvis har været '1) ikke indflydelsesrigt' eller '2) lidt indflydelsesrigt'. 29 procent svarer, at det har været '3) moderat indflydelsesrigt'. 18 procent angiver, at det har været '4) meget indflydelsesrigt', mens knap en fjerdedel (24 procent) angiver det har været '5) ekstremt indflydelsesrigt'.

Der er således 42 procent, der mener, at det var meget eller særdeles betydningsfuld for deres videnskabelige karriere, at bevillingen de modtog var fra YDUN-programmet.

En modtager udtrykker sin oplevelse med programmets betydning således:

Da jeg ansøgte programmet, havde jeg ikke forventet, at en bevilling fra netop YDUN ville betyde noget. Men efterfølgende har det vist sig, at fordi der var så mange ansøgere, så synes flere, at det var super flot, at jeg fik midler fra YDUN. Kritikken af kvindemidler er forstummet, fordi konkurrencen var rigtig stor.

-Bevillingsmodtager

Citatet afspejler det billede, som går igen hos mange af de interviewede bevillingsmodtagere og afviste ansøgere,

nemlig at der var en helt anden opfattelse af YDUN, efter det blev kendt, hvor stor konkurrencen havde været om midlerne.

4.5.1 Centrum i en politisk debat

Bevillingsmodtagerne har, ligesom de øvrige deltagende ansøgere, fået mulighed for at ytre sig om relevante oplevelser, der ikke som udgangspunkt var et fokuspunkt i undersøgelsen. En bevillingsmodtager ytrer i den sammenhæng, at det var en uforudset udfordring, at hun blev centrum i en kønspolitisk debat:

Jeg har været meget overrasket over den enormt negative omtale af programmet, som medierne formidlede i tiden efter, at vi modtog midlerne. DFF var fint tilstede i debatten, men jeg blev bare jagtet meget af medierne. Der var lidt lagt op til, at journalisterne kunne kontakte modtagerne. Vi vil også meget gerne tale om vores forskning, men vi blev centrum i en forskningspolitisk debat. Det var en udfordring, for vi er jo ikke uddannet til at udtale os om den slags. Det vil være godt, hvis forskningsrådene havde nogen, der havde styr på fakta, som kunne tage over der. En anden gang skal man nok tænke mere over en mediestrategi, der ikke sætter modtagere på mål for instrumentet.

-Bevillingsmodtager

4.6 Programmets betydning for ansøgerne

Følgende afsnit vil omhandle ansøgernes oplevede betydning af YDUN-programmet. Afsnittet har til formål at fremhæve eventuelle ændringer i ansøgernes adfærd og/eller karriere, som skyldes, at de ansøgte YDUN-programmet. Undersøgelsen har afdækket betydningen af programmet inden for tre forskellige - til dels overlappende - grupperinger:

- Afviste ansøgere
- Genansøgere
- Bevillingsmodtagere.

4.6.1 Afviste ansøgere

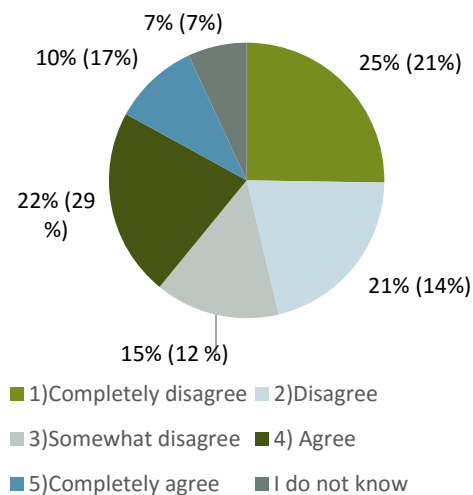
Det er tænkeligt, at YDUN-programmet kan have gjort en forskel for de ansøgere, som ikke modtog bevillinger. Programmet kan have inspireret ansøgerne til at søge om andre midler. Programmet kan også have haft den positive effekt, at ansøgerne igennem deres ansøgning har udviklet deres forestilling om dem selv som leder af et forskningsprojekt. Endelig er der en mulighed for, at ansøgerne har anvendt den eksterne bedømmelse til at forbedre deres projekt, hvilket kan forbedre deres muligheder i fremtidige ansøgningsrunder eller hos andre finansieringskilder.

Er ansøgerne blevet inspireret til at søge andre midler, selvom de ikke modtog en YDUN-bevilling?

Figur 4.9 indeholder resultaterne fra spørgsmålet, der skal afdække, om YDUN-programmet har opmuntret de afviste ansøgere til at søge midler på trods af, at de ikke modtog en YDUN-bevilling. Figuren viser, at 61 procent af de adspurgte ansøgere er '3) til dels uenig', '2) uenig' eller '1) Fuldkommen uenig' med dette udsagn. Knap en tredjedel (32 procent) er '4) enig' eller '5) Fuldkommen enig' med udsagnet.

FIGUR 4.9

I hvilket omfang er du enig med følgende udsagn: "Selvom jeg ikke fik støtte under YDUN-programmet, har programmet opmuntret mig til at søge efter støtte fra andre programmer under DFF og/eller andre private eller offentlige forskningsråd og -puljer"?

Kilde: DAMVAD 2015

Note: n = 376. I parentes er angivet fordeling for afviste ansøgere, som ikke tidligere har ansøgt DFF n = 125

Hvis man alene ser på førstegangsansøgerne til DFF (angivet i parentes i figur 4.9), fremstår de mere positivt indstillet over for udsagnet, end de ansøgere der tidligere har ansøgt DFF.

Det er muligt at opnå en dybere forståelse af, hvorfor over halvdelen af ansøgerne er uenige med ovenstående udsagn, ved at sammenholde fritekstfelter fra spørgeskemaundersøgelsen og beretninger fra undersøgelsens interview. Her fremgår det, at der for en forholdsvis stor dels vedkommende har været frustrationer forbundet med, at så meget tid var "spildt" for så mange forskere grundet den lave succesrate:

Writing a research proposal requires time. YDUN-2014 was a tremendous waste of working hours, considering how little money was allocated for the program, so the success rate was as low as 3 pct. I think that the program should not have been initiated, when there were only such limited resources available for it. I found participation in this program very discouraging for my future plans of staying in academic research; I guess the intention was the opposite.

-Kvindelig ansøger

Somehow, the program had opposite effects than the intended. So many female researchers spent enormous amounts of time during the most important phase in their career to write an application with so little likelihood of funding. Instead, they should have written 3 papers improved their resume by that.

-Kvindelig ansøger

Nogle af de frustrerede bemærkninger fra afviste ansøgere går også på, at målgruppen var for bred, og det ville have været godt med en skarpere definition af målgruppen på forhånd, så det var klarere, om en ansøgning var indsatsen værd. Nedenstående citater illustrerer denne forholdsvis udbredte frustration hos en større gruppe af de afviste ansøgere:

I think the idea behind the program was very good. However, I think the call should have been a lot more specific in the requirements for the applicant. I think most of the applicants (especially the younger researchers) did not have a chance, which could have been made clearer.

-Kvindelig ansøger

I was surprised to see several Post Docs receiving the funding as individual researchers. I do understand it likely that with the YDUN grant in hand, they would be offered permanent faculty positions. However, I am not sure they have demonstrated independence, which is critical if one is to achieve professor status (which I believe this program was trying to promote). Anyway, as they were post docs, they were quite a bit younger than most lectors were and if that is what the program meant by 'younger women', it would have been nice to see it in the call so that those of us at a more advanced stage in our careers, and age, did not bother applying.

-Kvindelig ansøger

[...] I wish though that the description concerning the 'Applicant requirements' would have been more specific. Based on the description I would have been an ideal candidate. Now, if one considers the women who actually received an YDUN research grant, it seems like that it was targeted towards women who are already relatively established (with ~70 pct. of the awardees having received their PhD before 2005).

-Kvindelig ansøger

Ansøgernes syn på sig selv som projektleder

Som vist i Figur 4.10 mener omtrent tre fjerdedele (77 procent) af de adspurgte ikke, at deres ansøgning om midler fra YDUN-programmet har haft indflydelse på, om de efterfølgende i højere grad kan se sig selv som ledere af et forskningsprojekt. 14 procent mener, det er tilfældet.

FIGUR 4.10

Er du mere tilbøjelig til at se dig selv som leder af et forskningsprojekt fordi du ansøgte YDUN-programmet?

Kilde: DAMVAD 2015

Note: n = 376. I parentes er angivet fordeling for afviste ansøgere, som ikke tidligere har ansøgt DFF n = 125

For størstedelen af ansøgerne har YDUN-programmet således ikke påvirket deres tro på sig selv som forskningsledere.

Som det fremgår af afsnit 4.1.2, så har 65 procent af ansøgerne også tidligere ansøgt om projektmidler som forskningsledere. På baggrund af interviewene bliver dette billede af, at mange ansøgere enten allerede var projektledere, eller at de også før YDUN-programmet havde ansøgt som projektledere, bekræftet.

Det eksemplificeres i nedenstående citat, hvor en informant udtaler, da hun bliver spurgt, om hun efter sin ansøgning til YDUN er mere tilbøjelig til at se sig selv som projektleder:

Nej, fordi det kunne jeg egentlig i forvejen. Jeg var allerede gruppeleder på et igangværende projekt. Så YDUN var mere en motivation til at kunne fortsætte.

-Kvindelig ansøger

Figur 4.10 illustrerer desuden, at førstegangsansøgerne (angivet i parentes) til DFF er mere positive end de øvrige ansøgere. På baggrund af YDUN-ansøgningsprocessen ser 22 procent af førstegangsansøgerne sig som forskningsledere i højere grad end før.

Blandt gruppen, der på grund af YDUN har fået større tro på sig selv som forskningsleder, udtaler en informant som flere andre, at YDUN-programmets budskab kan virke fremmede for kvindelige forskere, idet det medvirker til at nedbryde nogle sociale og kulturelle barrierer:

Ja, helt sikkert. Der kan være mange grunde, men der er klart nogle sociale og kulturelle barrierer for, at kvinder holder sig tilbage i forskningsverdenen. Man kan politisk bidrage til at bringe barriererne ned f.eks. ved at sende nogle signaler, som man gjorde ved YDUN.

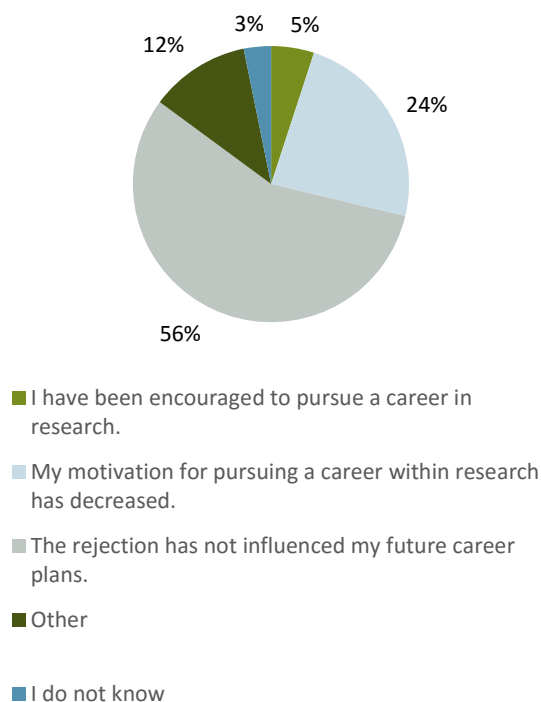
-Kvindelig ansøger

Motivation for en fortsat forskningskarriere

Undersøgelsen har i tillæg haft for øje at afdække, hvorvidt afslaget har haft en indvirkning på de afviste ansøgers karriereplaner. Figur 4.11 viser, at over halvdelen (56 procent) angiver, at deres karriereplaner ikke er blevet influeret af, at deres ansøgning til YDUN-programmet blev afvist. Omtrent en fjerdedel af ansøgerne (24 procent) har oplevet, at deres 'motivation for at efterfølge en karriere inden for forskning er dalet'. Fem procent af de adspurgte ansøgere angiver, at de er blevet opmuntret til at forfølge en karriere inden for forskning.

FIGUR 4.11

Havde afvisningen af din ansøgning betydning for dine karriereplaner på en af følgende måder?

Kilde: DAMVAD 2015
Note: n = 376

De 24 procent, der i Figur 4.11 har svaret, at deres motivation er dalet, er i spørgeskemaundersøgelsen *yderligere* blevet spurgt, om deres motivation er dalet, fordi deres ansøgning blev afvist i et program, hvor kvindelige ansøgere blev prioriteret over mandlige ansøgere i tilfælde af lige kvalifikationer mellem en mandlig og kvindelig ansøger. Her angiver 56 procent, at dette ikke er tilfældet, mens 27 procent svarer, at det er tilfældet. 16 procent svarer 'Other' eller 'I do not know'.

En ansøger ud af de 27 procent, der er blevet mere demotiveret af ikke at få en YDUN-bevilling, når kvinder prioriteres over mænd ved lige kvalifikationer, udtaler i tråd med flere af de øvrige ansøgere:

Vedrørende afslaget. Jeg var ret sikker på, at nu måtte den være der, da jeg søgte YDUN - der er mange mænd inden for mit fag, så hvis vi kunne rydde de dygtigste af vejen, så skulle jeg nok ende øverst i bunken. Da jeg ikke gjorde det, var min følelse sådan lidt "ikke nok med, at jeg ikke er god nok til normale grants - jeg kan ikke engang få et pige-grant...". Det var der over 500 andre kvinder, der muligvis også har tænkt. Så fint nok, at 20 kvinder fik skubbet karrieren videre, men det har også haft en negativ effekt på de afviste.

-Kvindelig ansøger

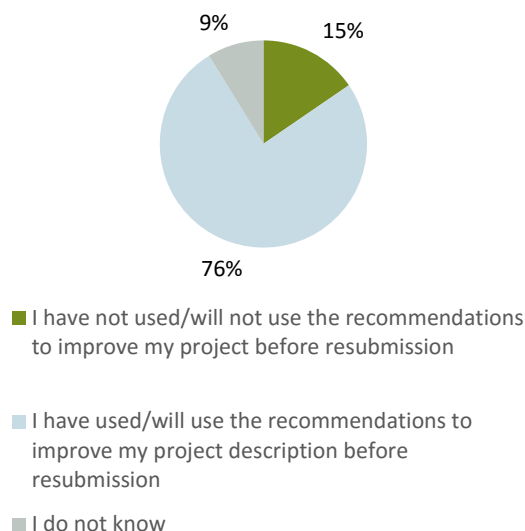
Hovedparten af de afviste ansøgere motivation til at følge en karriere inden for forskning er altså ikke blevet influeret af, at deres ansøgning til YDUN-programmet blev afvist. Af den fjerdedel, der angiver, at deres motivation er dalet, henfører 27 procent – svarene til 6 procent af alle afviste ansøgere – altså, at deres fald i motivation kan henføres til, at deres ansøgning blev afvist i et program, hvor kvinder prioriteres over mænd ved lige kvalifikationer.

Betydningen af den eksterne bedømmelse

Det er søgt at afdække i hvor høj grad og i hvilket omfang, de afviste ansøgere har benyttet sig af kommentarerne fra den eksterne bedømmelse. Her angiver tre fjerdedele (76 procent), jævnfør figur 4.12, at 'de har eller vil benytte sig af kommentarer til at forbedre deres projekt inden genansøgning'. 15 procent angiver, at de ikke har eller vil anvende kommentarerne.

FIGUR 4.12

Havde den eksterne evaluering en eller flere af følgende effekter for dit projekt?

Kilde: DAMVAD 2015
Note: n = 276

For størstedelen af ansøgerne gælder det således, at de har anvendt kommentarerne fra den eksterne bedømmelse. I interviewene er disse ansøgere blev bedt uddybe dette. De to nedenstående citater opsummerer fint de pointer, som de øvrige ansøgere har berettet:

De havde gjort sig umage med at finde folk, der var specialister inden for området, og jeg blev vurderet af en absolut førende inden for området. At få hans accept, af at projektet var godt, var absolut motiverende.

-Kvindelig ansøger

The evaluation was very good in this case, because I actually had a reviewer who was an expert. I received a very good evaluation, and liked it much more than anything else I have got from DFF

-Kvindelig ansøger

Der er dog også eksempler på utilfredshed med den eksterne bedømmelse. Eksempelvis er én ansøger utilfreds,

fordi hendes tildelte evaluatore ikke havde den rette faglige baggrund. Denne historie er gentaget flere gange i interviews og tekstfelter hos andre ansøgere.

The reviewers of my proposal – prominent scientists – were not competent to review it. The proposal was in the field of experimental electrochemistry and was reviewed by molecular biologists

-Kvindelig ansøger

Ligeledes er der et mindretal af respondenter, der i spørgeskemaet udtrykker skuffelse over, at det ikke var muligt at finde mere end én ekstern bedømmer til deres ansøgning. Endelig har flere af de adspurgte ansøgere, enten i interviews eller fritekstbesvarelser, angivet, at de har modtaget en høj 'score' fra den eksterne bedømmelse. Den høje score har i nogle tilfælde givet ansøgerne en større tro på deres evner som projektleder. I andre tilfælde har den høje score medført en frustration blandt de afviste ansøgere, idet de trods en høj score ikke modtog midler.

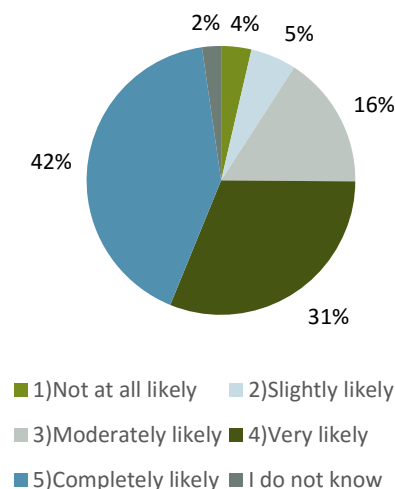
4.6.2 Genansøgere

I tillæg til ovennævnte betydning af programmet er det endvidere sandsynligt, at YDUN har medført, at flere ansøgere har ansøgt den efterfølgende ansøgningsrunde i DFF.

I Figur 4.13 er de 282 genansøgere spurgt, hvor tilbøjelige de ville have været til at søge den efterfølgende ansøgningsrunde hos DFF, hvis de ikke havde ansøgt YDUN-programmet. Her angiver omtrent tre fjerdedele (73 procent), at det enten ville være '5) Fuldkomment sandsynligt' eller '4) Meget sandsynligt', at de havde ansøgt den efterfølgenderunde uden at have formuleret en ansøgning til YDUN-programmet. Fire procent angiver, at det ville være '1) Slet ikke sandsynligt'.

FIGUR 4.13

Hvor sandsynlig er det, at du ville have ansøgt DFF i den efterfølgende ansøgningsrunde (efteråret 2014), hvis du ikke allerede havde udarbejdet ansøgning til YDUN-programmet?

Kilde: DAMVAD 2015
Note: n = 219

Resultaterne fra Figur 4.13 må nødvendigvis fortolkes i lyset af, at andelen af kvindelige ansøgere i 2015 udgjorde 30 procent af ansøgerskaren, hvilket var signifikant højere end de foregående år (2009-2014), jf. rapportens indledende afsnit 3. Den højere andel ansøgere i 2015 skyldtes formentlig, at det med små ændringer var muligt at genanvende YDUN-ansøgningen for den store andel af afviste ansøgere. Resultatet fra Figur 4.13 er derfor umiddelbart i modstrid med den observerede adfærdsændring.

4.6.3 Bevillingsmodtagere

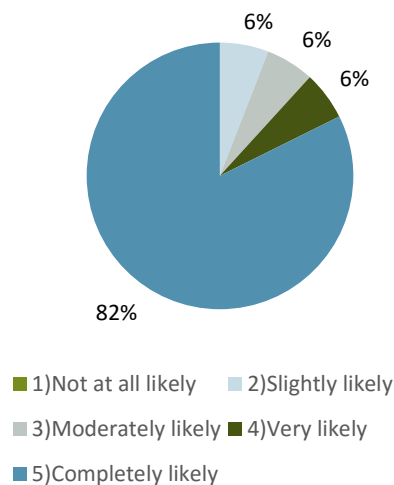
Endelig er det kortlagt, i hvilken grad tildelingen af midler har haft betydning for bevillingsmodtagerne.

I spørgeskemaundersøgelsen er ovenstående afdækket ved spørgsmålet, som er afrapporteret i Figur 4.14. Det bliver her klart, at det for 88 procent af bevillingsmodtagerne havde været '5) Fuldkommen sandsynligt' eller '4) Meget sandsynligt' at fortsætte søgningen efter forsk-

ningsmidler, hvis de ikke havde modtaget YDUN-bevillingen. To (12 procent) af bevillingsmodtagerne udtrykker, at det havde været '2) Lidt sandsynligt' eller '1) Slet ikke sandsynligt'.

FIGUR 4.14

Hvor sandsynligt er det, at du havde fortsat med at ansøge efter midler, hvis du ikke havde modtaget støtte under YDUN-programmet?

Kilde: DAMVAD 2015
Note: n = 17. Ingen af de adspurgte valgte kategorien 'I do not know' i spørgsmålet

Størstedelen af bevillingsmodtagerne mener altså, at de ville have fortsat med at ansøge, uanset udfaldet af deres ansøgning.

Når bevillingsmodtagerne i interviewene er blevet spurgt ind til, hvordan bevillingen har påvirket deres karriere, beskriver flere, at det formentlig ikke har ændret karrierens retning radikalt, men snarere fremskyndet processen:

Der ville nok være gået halvandet til to år, før jeg havde ansøgt som forskningsleder, hvis ikke YDUN-programmet havde været der.

-Bevillingsmodtager

Det har ikke ændret retningen fuldstændig, men det har fremskyndet min karriere.

-Bevillingsmodtager

En enkelt af bevillingsmodtagerne har i interviewet imidlertid givet udtryk for, at YDUN-bevillingen formentlig var afgørende for, at hun fortsatte en karriere inden for forskningsverdenen.

På YDUN-tidspunktet overvejede jeg kraftigt, om jeg skulle fortsætte min akademiske karriere. Der er meget selvtvivl i den her branche, og hvis ikke jeg havde fået den her pulje, var jeg måske ikke fortsat.

-Bevillingsmodtager

Samlet set tegner der sig et billede af, at bevillingsmodtagerne for hovedpartens vedkommende ikke var nye ansøgere, der blev aktiveret, men ansøgere som alligevel ville fortsætte en akademisk karriere. Men der er dog enkelte imellem, som grundet den hårde konkurrence om forskningsmidler havde overvejet tanken om at skifte karriere.

4.6.4 Opsamlende om programmets betydning

Afsnit 4.6 om programmets betydning for ansøgerne har vist, at for størstedelen af de afviste ansøgere, har YDUN-programmet ikke påvirket deres tro på dem selv som forskningsledere. Adspurgte mener omtrent tre fjerdedele (77 procent) af de afviste ansøgere ikke, at deres ansøgning om midler fra YDUN-programmet har indflydelse på, om de i dag i højere grad kan se sig selv som ledere af et forskningsprojekt. 14 procent mener, det er tilfældet. Her er førstegangsansøgere til DFF dog mere positive, og 22 procent kan i højere grad se dem selv som forskningsledere på baggrund af YDUN-ansøgningsprocessen.

For størstedelen af de afviste ansøgere gælder det endvidere, at de har anvendt kommentarerne fra den eksterne bedømmelse til at forbedre deres projekt.

Af genansøgere angiver omtrent tre fjerdedele (73 procent), at det enten ville være '5) Fuldkomment sandsynligt' eller '4) Meget sandsynligt', at de havde ansøgt den efterfølgende runde uden at have formuleret en ansøgning til YDUN-programmet. Det skal dog tolkes i lyset af, at ansøgningsdata viser, at andelen af kvindelige ansøgere i 2015 udgjorde 30 procent af ansøgerskaren, hvilket var signifikant højere end de foregående år.

Endeligt har undersøgelsen vist, at bevillingsmodtagerne for hovedpartens vedkommende ikke var nye ansøgere, der er blevet aktiveret, men ansøgere som alligevel ville fortsætte en akademisk karriere.

4.7 YDUN's mandlige ansøgere

At kvindelige ansøgere i tilfælde af lige kvalifikationer kunne prioriteres over mænd betød ikke, at mænd var udelukket fra at ansøge YDUN. DFF har lagt vægt på, at undersøgelsen derfor også indeholder de mandlige forskeres oplevelse af at deltage i et program, hvis fremtøning og opsætning i højere grad har appelleret til kvindelige forskere.

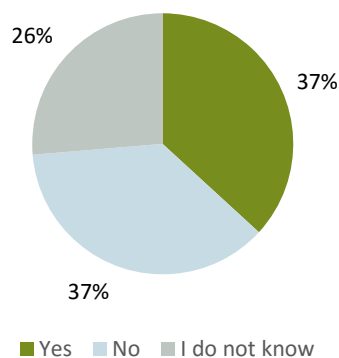
I spørgeskemaundersøgelsen deltog 19 mandlige ansøgere ud af i alt 26 mandlige ansøgere. De deltagende mandlige ansøgere er nogenlunde ligeligt fordelt i forhold til, om de mener, at det var problematisk, at YDUN-programmet var målrettet kvindelige forskere – eksempelvis gennem navnet YDUN. 53 procent af mændene svarer 'Ja', mens 47 procent svarer 'Nej'.

De mandlige ansøgere blev også spurgt, om de fandt det problematisk, at YDUN-programmet prioriterede kvindelige ansøgere over mandlige ansøgere i tilfælde af lige kvalifikationer mellem en kvindelig og mandlig ansøger. Her svarede 58 procent af de adspurgte mandlige ansøgere 'Nej' til, at det var et problematisk forhold. 42 procent udtrykte, at de fandt prioriteringen problematisk.

Nedenstående figur viser fordelingen af mandlige ansøgere på spørgsmålet om, hvorvidt de mener, at deres ansøgning blev fair behandlet på trods af, at programmet var målrettet mod kvinder, og at kvindelige ansøgere blev prioriteret over mandlige i tilfælde af ens kvalifikationer mellem en mandlig og kvindelig forsker. En lige stor andel (37 procent) angiver svarene 'Ja' og 'Nej' til dette forhold. 26 procent af mændene ved ikke, hvad de skal svare til spørgsmålet.

FIGUR 4.15

Selvom YDUN-programmet var 1) målrettet at opfordre kvinder til at søge forskningsmidler og 2) prioriterede kvindelige ansøgninger foran mandlige i tilfælde af lige kvalifikationer, oplever du så, at din ansøgning blev behandlet retfærdigt?

Kilde: DAMVAD 2015
Note: n = 19

Det er muligt at opnå en forståelse af, hvorfor 37 procent af de adspurgte mandlige ansøgere oplevede, at deres ansøgning ikke blev fair behandlet, ved at betragte følgende udtalelser, der i et vist omfang er repræsentative for denne gruppes oplevelser:

My decision to apply for this grant, despite being male, was entirely based on the information meeting, where gender was said to be not a critical factor, in practice.

-Mandlig ansøger

Gender should never be a qualification in itself as in the YDUN-program, only talent should. Race, age, geographic location, etc. should neither be a qualification for research grants, only talent should.

-Mandlig ansøger

I strongly encourage DFF to look at the content of research applications and CVs of applicants rather than a focus on gender equality in science! Gender should not matter in who gets funding. That is, if the purpose is high-quality research.

-Mandlig ansøger

Udtalelserne ovenfor udtrykker en del skuffelse over udbyttet af ansøgningsprocessen og opfordringer til, at forskningskvalitet ikke kan måles på ens køn. Figur 4.16 kan give en dybere forståelse af, hvorfor de mandlige ansøgere ansøgte om midler netop fra YDUN-programmet:

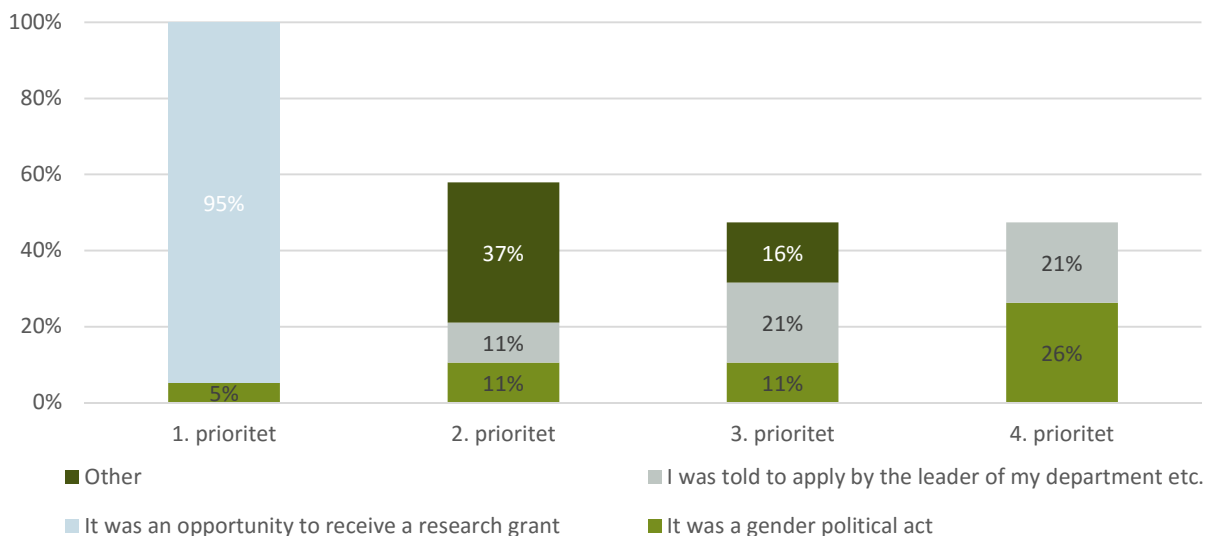
Næsten alle (95 procent) af de adspurgte mandlige ansøgere angiver det mest motiverende forhold som 'det var en mulighed for at modtage en forskningsbevilling'. Kun fem procent af mændene (svarende til en respondent) an-

giver den mest motiverende årsag til at være 'en kønspolitisk handling'. Det forhold, som motiverede mandlige ansøgere næstmest, er 'Other'. Fritekstbesvareelserne i forbindelse med svarkategorien 'Other' afslørede ikke nogle tendenser i de mandlige ansøgers svar, så det er derfor ikke muligt at sige noget generelt om, hvorfor en relativ stor gruppe af ansøgerne angav svaret 'Other' som deres anden prioritet.

Det kan opsummerende konkluderes, at de mandlige ansøgere i høj grad ansøgte YDUN-programmet for at modtage midler – og kun i et enkelt tilfælde som en kønspolitisk handling. De fleste mandlige ansøgere, som har oplevet en unfair behandling af deres ansøgning, retter en kritik mod programmets fokus på at fremme kvindelige ansøgere.

FIGUR 4.16

Prioritéer venligst op til 4 af de følgende temaer efter hvor meget de motiverede dig til at ansøge YDUN-programmet.

Kilde: DAMVAD 2015

Note: n = 19. Det var for ansøgeren muligt at prioritere mellem et til fire årsager.

5 Opsummering

Nærværende undersøgelse har afdækket YDUN-programmets kortsigtede effekter og betydning. Metodisk har undersøgelsen anvendt ansøgningsdata fra DFF, en spørgeskemaundersøgelse udsendt til YDUN-ansøgere samt en interview-undersøgelse blandt ansøgerne.

Undersøgelsen finder, at YDUN-programmet med sit særlige fokus på at fremme kvindelige forskningsledere i Danmark har formået at motivere et øget antal kvinder til at ansøge om forskningsmidler hos DFF med sig selv som forskningsledere. Der tegner sig et tydeligt billede af, at YDUN-programmet i sig selv mobiliserede væsentligt flere kvindelige ansøgere end ved de øvrige ansøgningsrunder til sammenlignelige virkemidler i perioden 2009-2014. Af disse kvinder var en større andel endvidere førstegangsansøgere til et større forskningsprojekt end tilfældet i perioden 2012-2014. De kvindelige YDUN-ansøgere var i tillæg 4,6 år yngre end de kvindelige ansøgere til et af de fem sammenlignelige virkemidler i perioden 2009-2014.

Af undersøgelsen kan det derudover konkluderes, at bevillingen i flere tilfælde har fremskyndet bevillingsmodtagernes karriere efter deres egen opfattelse. For de afviste ansøgere betød YDUN-programmet især, at den eksterne bedømmelse kunne anvendes til at forbedre deres projekt.

Til sidst viser undersøgelsen, at YDUN-programmet havde en betydning for antallet af kvindelige ansøgere til DFF-Forskningsprojekt 1 og 2 i ansøgningsrunden i efteråret 2014, idet andelen af kvindelige ansøgere her var signifikant højere med 6 procentpoint end den gennemsnitlige andel for perioden 2009-2014. Dog skal dette tolkes i lyset af, at omtrent tre fjerdedele af genansøgerne angiver, at de ville have søgt DFF i den efterfølgende ansøgningsrunde uafhængigt af, at de havde udformet en YDUN-ansøgning.

6 Bilag 1: Kopi af YDUN opslagsteksten fra DFF

Formål

DFF - YDUN Forskningsprojekt er en del af den politiske aftale af 31. oktober 2013 om fordeling af forskningsreserven i 2014 til tværgående forskningsinitiativer.

På den baggrund udmøntes DFF – YDUN (Younger women Devoted to a UNiversity career), der skal styrke talentudnyttelsen i dansk forskning ved at fremme en mere ligelig kønssammensætning af forskningsmiljøerne i Danmark. Programmet er åbent over for alle fagområder, og både mænd og kvinder kan søge programmet, men gennem opnået dispensation fra lov om ligestilling af mænd og kvinder prioriteres kvindelige ansøgere over mandlige i tilfælde af lige kvalifikationer mellem to ansøgere.

DFF - YDUN udbydes kun denne ene gang og har en samlet ramme på 110 mio. kr.

Om ansøger

Ansøger skal være anerkendt forsker, dvs. at ansøger i en årrække dels skal have bedrevet forskning på et videnskabeligt plan og dels være blevet bedømt som kvalificeret af et fagkyndigt udvalg i forbindelse med en ansøgning til et lektorat på et universitet, en seniorforskerstilling på en sektorforskningsinstitution, et hospital eller til en stilling på tilsvarende niveau ved en udenlandsk forskningsinstitution. Det forudsættes, at en person, som ikke er i besiddelse af en sådan fagkyndig bedømmelse, vil kunne kvalificeres som anerkendt forsker, hvis vedkommende har en samlet videnskabelig aktivitet og produktion bag sig, som vil være på et tilsvarende niveau.¹

DFF - YDUN kan ikke søges af professorer, professorer med særlige opgaver eller kliniske professorer.

Ansøgerens hidtidige resultater vil blive vurderet i relation til vedkommendes karriereforløb og i relation til de videnskabelige udfordringer i det ansøgte projekt (se afsnit 3.3). Programmet retter sig således også mod ansøgere, der alene i en kortere periode har været og fortsat er anerkendte forskere.

Om ansøgningen

Rådet giver bevillinger til DFF - YDUN af op til 4 års varighed og med et maksimalt beløb på 4.500.000 kr. ekskl. overhead.

Et DFF - YDUN projekt er kendetegnet ved en klar og afgrænset problemformulering, hvor forskningsaktiviteterne forventes at være af høj international kvalitet. Forskningsaktiviteterne skal have potentiale til at opnå synergi mellem eventuelle delprojekter og indeholde internationalt samarbejde (hvis relevant).

Projektbeskrivelse

Din projektbeskrivelse må højst være på 10 A4-sider ekskl. referencer, og du skal udarbejde beskrivelsen efter vejledningen i afsnit 3.3. Af hensyn til ekstern bedømmelse skal projektbeskrivelse, CV og publikationsliste skrives på engelsk.

DFF lægger vægt på, at der i projektbeskrivelsen bliver gjort rede for synergien mellem de eventuelle delprojekter, projektets ledelses- og organisationsstruktur samt plan for publikation af resultater. Hvis der indgår delprojekter, herunder ph.d.- og postdoc-projekter, skal disse beskrives indholdsmæssigt i projektbeskrivelsen. Rådet lægger vægt på, at eventuelle postdocstipendiater er i begyndelsen af deres forskningskarriere, og at eventuelle ph.d.- og postdocstipendier er velintegrerede og udfylder

¹ Der henvises ift. begge foranstående sætninger til § 2, nr. 1, i lov om forskningsrådgivning m.v. med tilhørende lovbemærkninger (lovforslag nr. L 142 af 29. januar 2003) og tilføjet teksten "et hospital" i første sætning.

en tydelig funktion i projektet. Du skal redegøre for den påtænkte rekrutteringsproces, hvis du i ansøgningen søger om støtte til unavngivne postdocs.

Bevilling til ph.d.-uddannelse gives under forudsætning af, at den påtænkte kandidat indskrives ved en ph.d.-skole.

Budget

Kravene til dit budget, og hvad du kan søge støtte til, ses i bilag C.

Ansøgningsblanket og bilag

Din ansøgning til DFF – YDUN skal indsendes via e-ansøgningssystemet på fivu.dk/fi/e-grant og vedhæftes følgende bilag i PDF-format i denne rækkefølge:

- Projektbeskrivelse, jf. afsnit 3.3 + referencer/litteraturliste
- CV og publikationslister for ansøger og øvrige VIP-deltagere, der søges løn til (se afsnit 3.3)
- Hvis relevant; CV og publikationslister for andre fagligt centrale deltagere (se afsnit 3.3)
- Ved ph.d.-stipendier, der ønskes besat af navngivne personer, skal følgende bilag vedlægges: karakterudskrift/eksamensbevis, cv og eventuelt publikationsliste
- Ved postdocstipendier, der ønskes besat af navngivne personer, skal følgende bilag vedlægges: CV, publikationsliste, ph.d.-bevis og ph.d.-bedømmelse. Eller sekundært dokumentation for: a) afhandling er antaget til forsvaret, b) positiv adjunktbedømmelse, c) kvalifikationer svarende til ph.d.-niveau er opnået på anden måde eller d) erklæring fra vejleder om forventet aflevering (ph.d.-studerende). Hvis du ansøger FKK om støtte til postdocstipendier til navngivne personer, som endnu ikke har modtaget en ph.d.-bedømmelse eller ikke modtager en sådan, skal der vedlægges et resumé af afhandlingen på højst 2 sider.
- Budget udarbejdet i rådets obligatoriske budgetskabelon (se bilag C). Tilsagn om ekstern finansiering (reelle bidrag) til projektets gennemførelse, der kommer fra andre end den angivne ansøgerkreds, skal med i budgettet
- Dokumentation for indkøb af apparatur over 500.000 kr. ekskl. overhead, gerne et tilbud

- Institutionens bekræftelse af budget og værtskab på skabelonen "DFF-budgetunderskrifter" (se bilag C og 'Skemaer' under fivu.dk/dff-midler)

- Hvis aktiviteterne foregår helt eller delvist ved en udenlandsk institution, skal der indsendes en skriftlig accept fra institutionen af, at projektet kan gennemføres det pågældende sted

- Hvis ansøger skønner det relevant for projektet, og hvis projektet omfatter samarbejde med udenlandske partnere eller med virksomheder eller andre aftagere af resultaterne, kan der vedlægges samarbejdserklæring fra disse (max én side fra hver).

Supplerende bilag, der ikke er nævnt i listen ovenfor, bliver ikke inddraget i behandlingen.

Behandlingsprocedure

Behandlingen af din ansøgning fremgår af afsnit 5.1.

Ansøgninger til DFF-YDUN vil blive sendt i ekstern vurdering, hvorefter de faglige forskningsråd vil behandle ansøgningerne med henblik på indstilling til en afsluttende tværrådslig behandling.

Dit projekt kan tidligst starte 1. januar 2015.

